

پہلے تندرہ اندھارا تمام	دراں شہر چوں کس نامہ اندھرا	۸۲۶۳
دورہ جملہ وریستہ مانده قصور	پہلے تہی مانده اندھرا	۸۲۶۴
دراں شہر ایام آتش زود	ہمہ قاتلہا دیو خسانہ مشدہ	۸۲۶۵
چٹاں شہر خالی شدہ سرسبز	برآمد لغیرے زدیوار و دور	۸۲۶۶
شہزیدم کہ اند پر گناست دیار	پس از چند گاہے در آں روز گاہ	۸۲۶۷
مرست گری کرد پندار و سر	ہماں شاہ دوں خلق ظالم میر	۸۲۶۸
در آورد جاکے گلی چوں ز قوم	یسے روستای زہر مرزد بوم	۸۲۶۹
بجاییش در آوردہ زانہ دکلاخ	بروں کردہ طوطی و بلبل زبان	۸۲۷۰
یکایک چرا بہ گناہ گشت شاہ	تمام در آں زمرہ بے گناہ	۸۲۷۱
چنورست در قلع اولادشاں	کہ پر کند بنیاد اجدادشاں	۸۲۷۲
نہ شمع از دور اماں نے فقیر	گشتہ دلش نرم بر طفل و پیر	۸۲۷۳
بخواہد جہازا کند ہجو خود	بے خسرے را کہ بنوہ ولد	۸۲۷۴
نگیرد جزا ظلم ہاشمش کے	اگر کرد خفاک و حشت بے	۸۲۷۵
دعا پیش ہی گشت شہر و دیار	وریں عہد اگر بودے آں تابگا	۸۲۷۶
ہم اند شہر بیان و سواران خویش	شہزیدم بے دفع ماران خویش	۸۲۷۷
یہ شور و راہل اہل گنجے	دو کس را بہر روز خون ریختے	۸۲۷۸
سیرے ہماراں بر رسم فنوں	بگشتے ز سر مغزایشاں برداں	۸۲۷۹
ز اسودگی سر بچولے نہند	کہ از سیریش زحمت کم دہند	۸۲۸۰
بجاطر بجز چشم دیکنے نہ نشانت	وگرا آنکہ خفاک دینے نہ داشت	۸۲۸۱
ہمہ رسم و آیین شیطان بود	یکے از مہیمان اہلس بود	۸۲۸۲
کہ داد و رہی طہر نہ سلطان ما	ولیکن عجب بین کہ دوران ما	۸۲۸۳
نہ اندر گفتہ شش بارے زود	نہ شیطان مراورا مسلم شدہ	۸۲۸۴
علاہے ز نمنز مسر مردواں	نہ اورا بفرمود کس در جہاں	۸۲۸۵

چہاں شد فزوں کینش از کین او
 ازیں گشت در یک زمین آفتاب
 بکشتے دو مردم و راں روزگار
 ہزار ہی کشد ہر زماں از جفا
 لڑیں جملہ ادما و عالم گر بخت
 نگروے مطیعانہ فرماں بر
 نہ مجبوس گشتے بدام جفا
 کہ رفتہ دادند طے چینیں
 زماں ظالمش سر بخاک افکند
 بیکد گیرانکہ پیرداختند
 و رفتے بر آورد در کشورے
 بہ فتنہ نمودند بازمی گرمی
 ز بنیاد بخش بر انداختند
 چو ادرنت این زمرہ نابکار
 نماوند سر در جہان بختنا
 ہمہ یکدل از ہر نحو غاشورند
 جب نے سرشس گر بخاک افکند
 بماند از شہان ہساں یا و گار
 ز پیر ہاں خورد فتنہ ہر صبح و شام
 سہا ہاں از د کردہ ہر پہلوے
 بر آوردہ خسردان بجم
 بقردوس چوں سدرۃ المنتہا
 بر دآب از چشمہ آفتاب

تہ چو دین صفاک مشد دین او
 ہر ایں ظلم کو کرد سلسلے ہزار
 بتعلیم شیطان گر آں نابکار
 نگہ کن کہ بے طعنے شاہ ما
 گرد خون او ہاشش بابل بخت
 گر شش خلق دہلی نما و مہرے
 نینتارے اندر کستہ بجا
 جزا چینیں خلق با شد ہیں
 کس از ظالمی را عنایت کند
 یکے فتنہ راستے ساختند
 و گرفت از دست ظلمش سرے
 ہمہ خام وستان تا لشکری
 ز ہر سو یکے انجمن ساختند
 براں مرد تہا بگشتند مار
 بتقیظ و بظلم و بجزو جفا
 اگر خلق این ملک یکہ باشند
 یکا یک براں فتنہ دین زنند
 چنان تحت گاہے کہ در روزگار
 ہمایک ہمہ کو چہایش بدام
 مرست و روز کردہ ہر خسروے
 در و مسجدی بچو بیت الخرم
 سارہ در ایں مسجد با صفا
 ہاں حوض شمس زباکی آب

۸۲۸۴
 ۸۲۸۵
 ۸۲۸۶
 ۸۲۸۷
 ۸۲۸۸
 ۸۲۸۹
 ۸۲۹۰
 ۸۲۹۱
 ۸۲۹۲
 ۸۲۹۳
 ۸۲۹۴
 ۸۲۹۵
 ۸۲۹۶
 ۸۲۹۷
 ۸۲۹۸
 ۸۲۹۹
 ۸۳۰۰
 ۸۳۰۱
 ۸۳۰۲
 ۸۳۰۳
 ۸۳۰۴
 ۸۳۰۵
 ۸۳۰۶
 ۸۳۰۷
 ۸۳۰۸
 ۸۳۰۹
 ۸۳۱۰
 ۸۳۱۱
 ۸۳۱۲
 ۸۳۱۳
 ۸۳۱۴
 ۸۳۱۵
 ۸۳۱۶
 ۸۳۱۷
 ۸۳۱۸
 ۸۳۱۹
 ۸۳۲۰
 ۸۳۲۱
 ۸۳۲۲
 ۸۳۲۳
 ۸۳۲۴
 ۸۳۲۵
 ۸۳۲۶
 ۸۳۲۷
 ۸۳۲۸
 ۸۳۲۹
 ۸۳۳۰
 ۸۳۳۱
 ۸۳۳۲
 ۸۳۳۳
 ۸۳۳۴
 ۸۳۳۵
 ۸۳۳۶
 ۸۳۳۷
 ۸۳۳۸
 ۸۳۳۹
 ۸۳۴۰
 ۸۳۴۱
 ۸۳۴۲
 ۸۳۴۳
 ۸۳۴۴
 ۸۳۴۵
 ۸۳۴۶
 ۸۳۴۷
 ۸۳۴۸
 ۸۳۴۹
 ۸۳۵۰
 ۸۳۵۱
 ۸۳۵۲
 ۸۳۵۳
 ۸۳۵۴
 ۸۳۵۵
 ۸۳۵۶
 ۸۳۵۷
 ۸۳۵۸
 ۸۳۵۹
 ۸۳۶۰
 ۸۳۶۱
 ۸۳۶۲
 ۸۳۶۳
 ۸۳۶۴
 ۸۳۶۵
 ۸۳۶۶
 ۸۳۶۷
 ۸۳۶۸
 ۸۳۶۹
 ۸۳۷۰
 ۸۳۷۱
 ۸۳۷۲
 ۸۳۷۳
 ۸۳۷۴
 ۸۳۷۵
 ۸۳۷۶
 ۸۳۷۷
 ۸۳۷۸
 ۸۳۷۹
 ۸۳۸۰
 ۸۳۸۱
 ۸۳۸۲
 ۸۳۸۳
 ۸۳۸۴
 ۸۳۸۵
 ۸۳۸۶
 ۸۳۸۷
 ۸۳۸۸
 ۸۳۸۹
 ۸۳۹۰
 ۸۳۹۱
 ۸۳۹۲
 ۸۳۹۳
 ۸۳۹۴
 ۸۳۹۵
 ۸۳۹۶
 ۸۳۹۷
 ۸۳۹۸
 ۸۳۹۹
 ۸۴۰۰

تاتاروں سے جو باغ نعیم	کے کو درآں شہر گہ و مستقیم	۸۳۱۰
چو امروزیہ یا بیگم بست و جو	صد شخصت سالہ عمارت اول	۸۳۱۱
بے سہ پہر خستہ گہ آرام گیر	بے خوفیاد طبیعت پذیر	۸۳۱۲
برآورد و دروہر خود مسرت	شمالی عمارت دروسے بے	۸۳۱۳
شد از رو نقش باغ و غنواں تخیل	بہر چار نفسا شش ہوا معتدل	۸۳۱۴
چو پوچپین کردہ سواد چمن	با طراف اول باغیہا دامن	۸۳۱۵
برو بہر رونق مسا درارم	بے شداں باغ ہر صدم	۸۳۱۶
درایں شہر ساکن شدہ یک بیگ	بجائے زن و مرد و مرد ملک	۸۳۱۷
جہاں کشتہ قائم ز اقدام شاں	گرفتہ سراسر جہاں نام شاں	۸۳۱۸
ہمہ در ہمہ علم آراستہ	ازاں شہر عالم بے خاصتہ	۸۳۱۹
وگرفتہ در سمرقند ز اد	اگر مشکے در بخارا فتاد	۸۳۲۰
ز اصحاب این شہر فتوحی بر نہ	گروہے کہ معنی آن کشور نہ	۸۳۲۱
ہمہ کامل از صنعت ہے کران	دران شہر ہر جنس صنعت گران	۸۳۲۲
بہر موصفت جہاں شکر بر کشید	درایں باغ باد خزانہ و زید	۸۳۲۳
بکر وہ تہی از صغارا و کبار	یکایک چنین شہر و شہر پار	۸۳۲۴
سراسر شدہ دیو نسانہ تصور	شدہ باغ فردوس عالی ز جود	۸۳۲۵
سراسر شدہ دیو ناپاک ساز	بہر سو دران ہے ہر مردم نوز	۸۳۲۶
چو امیر و خلق در دیو کیسیر	جہاں شہر شد سراسر دیو گیر	۸۳۲۷
دران شہر کم خرگ کشتہ ماند	تیکے ماہ در روانہ بستہ ماند	۸۳۲۸
کہ خلقے بیار نماز روستا	بفرمود آنگاہ فساں و دا	۸۳۲۹
بآہر مناں جاے حور ادہند	دران شہر فرخندہ شاں جادہند	۸۳۳۰
زمانیکہ در باغ آید خزاں	پود چغد و سکن بلبلان	

سبب اول از سیلاب خرابی شہر دہلی

نوٹ کی تشریح کیلئے نمبر ملاحظہ ہو۔

کہ صد سال چون بگذرد از جہاں
 بگردو ہمہ چیز را از سترار
 جہاں گیرد از ستر طریقی جدید
 کہتہ بنا بار سائہ گزند
 کند غول گاہے بہر جا چمن
 و بد جگہ اجزاء اولاد را
 زند مشعلہ در باغبانے کہن
 دگر روز گسبرد جہاں خواب
 عمارت بتولیعن گردد خسل
 نہ بر آب خود کسیر ماند نہ بر
 یکے تنگ بود خاطر پسند
 بنا کردہ شمس دنیا و دین
 و یارشس چمن در چمن سرسبز
 شدہ گر چہ بد جگہ آہر منان
 مضافات او مصر و بغداد ہم
 گذشت از اساستش صد و انہ سل
 کہ صد سال پیش از اساستش گذشت
 بسے فتنہ زان شہر شد آشکار

شنیدم ز گفتہ بر کار آگہاں
 مبدل کشود گوئی روزگار
 خیالی و آبادی آید پدید
 کند نیست ایوانہائے بلند
 پریشان کند ہر کعبہ آئین
 بچینا تدا از جگہ او تاد را
 کند قلع کہتہ درختان زمین
 دگر بزم سازد مہ و آفتاب
 فزائے شود بر نشیمن بدل
 دگر گوئی گردد مزاج تشر
 غرض شہر دہلی کہ در ملک ہند
 سواشس علی بندروی زمین
 تماشا گہ جسد اہل نظر
 بہ نیروے دین ہامن مومنان
 بر شک از سواشس سوادارم
 عمارت او چکہ شد بر کمال
 غمت این سبب بر خواہش گشت
 دوم آنکہ از گردش روزگار

۸۳۳۱
 ۸۳۳۲
 ۸۳۳۳
 ۸۳۳۴
 ۸۳۳۵
 ۸۳۳۶
 ۸۳۳۷
 ۸۳۳۸
 ۸۳۳۹
 ۸۳۴۰
 ۸۳۴۱
 ۸۳۴۲
 ۸۳۴۳
 ۸۳۴۴
 ۸۳۴۵
 ۸۳۴۶
 ۸۳۴۷
 ۸۳۴۸
 ۸۳۴۹
 ۸۳۵۰
 ۸۳۵۱
 ۸۳۵۲
 ۸۳۵۳
 ۸۳۵۴
 ۸۳۵۵
 ۸۳۵۶
 ۸۳۵۷
 ۸۳۵۸
 ۸۳۵۹
 ۸۳۶۰
 ۸۳۶۱
 ۸۳۶۲
 ۸۳۶۳
 ۸۳۶۴
 ۸۳۶۵
 ۸۳۶۶
 ۸۳۶۷
 ۸۳۶۸
 ۸۳۶۹
 ۸۳۷۰
 ۸۳۷۱
 ۸۳۷۲
 ۸۳۷۳
 ۸۳۷۴
 ۸۳۷۵
 ۸۳۷۶
 ۸۳۷۷
 ۸۳۷۸
 ۸۳۷۹
 ۸۳۸۰
 ۸۳۸۱
 ۸۳۸۲
 ۸۳۸۳
 ۸۳۸۴
 ۸۳۸۵
 ۸۳۸۶
 ۸۳۸۷
 ۸۳۸۸
 ۸۳۸۹
 ۸۳۹۰
 ۸۳۹۱
 ۸۳۹۲
 ۸۳۹۳
 ۸۳۹۴
 ۸۳۹۵
 ۸۳۹۶
 ۸۳۹۷
 ۸۳۹۸
 ۸۳۹۹
 ۸۴۰۰

سبب دوم متضمن فتح بتدعان شہر دہلی

ہم از شہوت شان سعادبت است
 شدہ ہر کجا بدست مستقیم
 ز دستار تا کہشش نو ساختہ

زہر کو چہ اہل بدعت نجاست
 رہا کرد خلقش رسوم قدیم
 لباس و کفر خلق پر داختہ

۸۳۴۰
 ۸۳۵۰
 ۸۳۶۰
 ۸۳۷۰
 ۸۳۸۰
 ۸۳۹۰
 ۸۴۰۰

نوٹ کی شرح کیلئے ضمیر ملاحظہ ہو

گنہگار بنای شدہ جو فردوس	گروہی زگر بند بار یک پوش	۸۳۵۴	۸۳۴۳
بیاہن بیانی خصومت گرامی	بغاہر سر اسر تو اضع ثنائی	۸۳۵۳	۸۳۴۲
ہمہ دیدہ سخنان سست اعتقاد	نشانی شدہ ہر یکے در فساد	۸۳۵۳	۸۳۴۲
دو صد گفر ہر یک بگفتہ بلاغ	پسے سیمتہ از چوبک شاہ بلاغ	۸۳۵۵	۸۳۴۳
شب در روز در غریب ناما صلے	بازار دلہا نہساوہ شے	۸۳۵۶	۸۳۴۴
قومی دست بر زیر دستاں ہمہ	بغاہر کشتی پور دستاں ہمہ	۸۳۵۶	۸۳۴۵
کہ کار جملہ چو بیوہ ز سنے	گلاف ہر یک چور دین ستے	۸۳۵۸	۸۳۴۶
ہمہ آشنا سوز و بیگانہ ساز	ہمہ مردم آزار و شیطان نواز	۸۳۵۹	۸۳۴۷
صراحی و ساغر حوض ساختہ	مصلحا و بیخہ بر انداختہ	۸۳۶۰	۸۳۴۸
کہ تار و خورد مست داد و ہرز باں	بسے کار ہا کردہ اندر نہاں	۸۳۶۱	۸۳۴۹
گنہ گاری شاہ ز حد پر گنہ گشت	ہم آخرواں قوم بسیار گشت	۸۳۶۲	۸۳۵۰
بہ بنیاد وہی مسلہا فلکند	ہمہ شومست آن گردہ تر گنہ	۸۳۶۳	۸۳۵۱
کستے ہمہ از آل شاہ کم گنہ گشت	خدا طالعے را برایشاں گنہ گشت	۸۳۶۴	۸۳۵۲
بروں کرد شاہ چو سگان از قصوہ	زا وطن ماوت شاہ کردہ دور	۸۳۶۵	۸۳۵۳
پس آنگاہ خود شد سزا محی جمیم	بہ کلیت شاہ ترا بہ انداز نعیم	۸۳۶۶	۸۳۵۴
بسے گشت آزر وہ اہل بہشت	طغیل معاصی آن قوم زشت	۸۳۶۶	۸۳۵۵
ملک را بتی در چھے افگند	بسے صحبت بد اثر ہا گند	۸۳۶۸	۸۳۵۶
سکونت مدہ جز بکوتے کرام	خدا یا ہمہ مقبلاں را مرام	۸۳۶۹	۸۳۵۷
نگہ دار از صحبت مدبراں	ہمہ موثرا دریں کارواں	۸۳۷۰	۸۳۵۸

سبب یوم تضرع و کربل شہنشاہ الاسلام نظام الحق الدین

بدانند ہر جا کہ کار آگہاں کذا قدم ایشانست قائم جہاں ۸۳۶۱

با تمام مردان و بی بی بستہ اند
 بہر عرصہ بہت با حاکم
 جسے در پناہ و قفسے بود
 فقیراں پلا نوشش کشور بوند
 نامہ بسیار خیمہ ہفتین
 کہ باشد جہاں در طفیل ہم
 کہ از مرز و بوسے بر آرد مار
 کشتین بر ارنہ مردان قدم
 کند اندراں ملک فرماں روا
 کہ چون وقت ابطال دہلی رسید
 بلاذ ملک پشاہ اسم
 چو خستیم ہمہ انبیا مصطفیٰ
 سر حاسد انشش شدہ تابع دار
 بعد گونہ خورد و از زمانہ قضا
 بر ایوان او سو و خانال جہاہ
 بچو بک زنی گشتہ راضی ملوک
 چو داند زمین در حب آسمان
 بود آگہ از رہ روان رہنما ہی
 مقرر بہ ملک ہندوستان
 قدم زدند دہلی سلکے و گر
 در اں ملک شدفتہ کامیاب
 بفرمان ایزد ازاں تخت نگاہ
 بجز حقہ جام شربے نوزد

جہازا کا ساس میں بستہ اند
 بہر کشور سے ہست صاحب دے
 بہر ملک گرجہ امیر سے بود
 امیراں بکشور اگر سہ بوند
 گراو تا و بنود برو سے زمین
 بدانتہ مردان ثابت قدم
 چو خواہد خداوند لیل و نہار
 بفرمان ایزد ازاں مرز و بوم
 وزاں پس یکے ظلمے را خدا
 شنیدم ز پیران اختر سعید
 نظام الحق آں پیر ثابت قدم
 محمد کہ شد خاتم اولیا
 ز خاک دہش خسروان آجا جہاد
 بر اورنگ ناور و سرور صفای
 سلاطین بر ایوان او بار خواہ
 بدرگاہ آں شاہ ملک سلوک
 چو گوید کسے وصف آں آستان
 نداند کسے قدر او جز خدا سے
 خدا را یکے بود از دوستاں
 تختین جہاں مرہنہ زانہ فر
 وزاں پس شداں شہر و کشور خوب
 قدم ناکہ برداشت آں مرد راہ
 در آں تختکے کس خوش آبے نوزد

۸۳۶۰
 ۸۳۶۱
 ۸۳۶۲
 ۸۳۶۳
 ۸۳۶۴
 ۸۳۶۵
 ۸۳۶۶
 ۸۳۶۷
 ۸۳۶۸
 ۸۳۶۹
 ۸۳۷۰
 ۸۳۷۱
 ۸۳۷۲
 ۸۳۷۳
 ۸۳۷۴
 ۸۳۷۵
 ۸۳۷۶
 ۸۳۷۷
 ۸۳۷۸
 ۸۳۷۹
 ۸۳۸۰
 ۸۳۸۱
 ۸۳۸۲
 ۸۳۸۳
 ۸۳۸۴
 ۸۳۸۵
 ۸۳۸۶
 ۸۳۸۷
 ۸۳۸۸
 ۸۳۸۹
 ۸۳۹۰
 ۸۳۹۱
 ۸۳۹۲
 ۸۳۹۳
 ۸۳۹۴

فساد و خطر جائے ایشان نشست
نوا عیش سرور خسرانی نہاد
چہ گویم گذشت آنچه آنجا گذشت

ازاں ملک میں ہوا اہل تخت بست
جمہ شہر یکسر پریشاں فتاد
ہر خلق آسودہ آسیدہ گشت

۸۳۹۵
۸۳۹۶
۸۳۹۷

ذکر آبادانی دیوگیر مشتمل

مشیح الحق برہان الملئہ والدین

کہ یک رنگ بنود بلیل و تہار
گئے برود خار و گاہے رطب
کنڈ گاہ آباد و گاہے خراب
گئے تازہ وارد زبا و بہار
بیاغے و گر نو فشانہ نہال
ہر سستے دگر نو عمارت کتد
دگر با بجاں بندہ فرماں شود
بسر کم برود و سستی پاکے
گئے دوست را دست دشمن دہ
کہ گذشت پیدا چہ دشمن ہم دوست
چہ خوش گفت و آرا ملک کلام
کے مار و دن دگر کاستن
بہشت بریں گشتہ دار العذاب
شقاوت ازیں ملک شد گو شکر
دریں بوم دیور و لے شد پدید

کے نیک رسم است ایں روزگار
جب گلشنے دار و از روز و شب
بیک دست آتش بیک دست آ
سوز دگے از خزاں لالہ زار
بیک مرغ زبندے گر آرد زوال
بشہر کہن گرچہ آتش زند
کے را اگر دشمن جاں شود
بیک چند سازد باہر کے
گئے سر بفرمان دشمن بند
جہاں کیت ایں جگہ فرمان آوت
چو آں باغ را دیدہ تازہ بدام
جہاں اندار داند جہاں دانشتن
خرمن چونکہ شد شہر دہلی خواب
سعادت رخ آورد در دیوگیر
ہم از خلق دہلی کہ خوشی رسید

۸۳۹۸
۸۳۹۹
۸۴۰۰
۸۴۰۱
۸۴۰۲
۸۴۰۳
۸۴۰۴
۸۴۰۵
۸۴۰۶
۸۴۰۷
۸۴۰۸
۸۴۰۹
۸۴۱۰
۸۴۱۱
۸۴۱۲

فراہم دریں ملک و کشور شدند
 جمن در عین کاغذ در کاغذ گشت
 کہ ہر یک بدہیم شادی رسید
 سر جرج گشت از تماشای او
 خطاب نوبت دولت آباد گشت
 از انش جہاں دولت آباد خواند
 ہوا پیش شدہ چون ہوا ہی گشت
 در ان شہر کشتہ سکونت پند
 ہمہ شہر معمور شد کہ بکومی
 کہ شد خادمش ہر کجا مقبل
 بہر وصفت و در ملک عالم خوب
 ملک ماند کرد در شش روز خوب
 نشان کشتہ ذاتش ز اہل این
 مصاحب براں مرد نامہ ہم
 ظہور آمدہ خبر مدہ کاس او
 دیش کاروان ریاسو خند
 رو تیر و دیدہ بچشم و گد
 بے زہنتش کشتہ دہراں فراغ
 باقبال آن مرد روشن کیمیر
 کہ آن ہر دو آید زوال بلاد
 گد مستی ہمہ کشور و شہر ہم
 ہمین صلاح شش نگر دی اثر
 شدی مجاز لوز ہدیش فساد

زدہلی گریے کہ ابر شدند
 ہم از شہر کشور چہ کہ وہ چہ گشت
 ز کو ہش بے گوہر آمد پید
 بے رست سبزہ ز صحرای او
 سوادش چو بتان شد او گشت
 بے اہل دولت در ان شہر ماند
 ہمہ خاک اگشتہ عنبر سرشت
 زہر جنس خلق از لواجی ہند
 زہر سودر و خلق آور دروی
 سکونت درو کردہ صاحب کے
 گرفتہ ز اسرار کامل نصیب
 فلک خواند بر ہان دین لقب
 شدہ نام او محبت اہل دین
 شب و روز او تاد و پدالی ہم
 ہمہ عیسوی کشتہ انفس او
 چراغ سفار ویش از وختہ
 فرود بستہ جوں بالغان چیم سر
 ہمہ دولت آباد از بانہ طریغ
 ملک خانہ کشتہ ہمہ دیوگیر
 اگر خلق کردی بخور و فساو
 طفیل ہماں مرو ثابت قدم
 گناد و شقاوت دریں بوم ویر
 سری در نگر دے بلاد و بلاد

۸۴۱۳
 ۸۴۱۴
 ۸۴۱۵
 ۸۴۱۶
 ۸۴۱۷
 ۸۴۱۸
 ۸۴۱۹
 ۸۴۲۰
 ۸۴۲۱
 ۸۴۲۲
 ۸۴۲۳
 ۸۴۲۴
 ۸۴۲۵
 ۸۴۲۶
 ۸۴۲۷
 ۸۴۲۸
 ۸۴۲۹
 ۸۴۳۰
 ۸۴۳۱
 ۸۴۳۲
 ۸۴۳۳
 ۸۴۳۴
 ۸۴۳۵

ہم آنچو زین ملک دولت گشت	۸۴۳۶
ہاں غمخیز تیغ جفا بر کشید	۸۴۳۷
ہاں مرد زاید قلم پر گرفت	۸۴۳۸
دراغند بیداد ہر سو بغیر	۸۴۳۹
در بند از ظلم یکسر کشاد	۸۴۴۰
زہر یک طلب کرد مالے بزور	۸۴۴۱
بظہوت ہی گشت پر خستہ را	۸۴۴۲
حواناں بہر جانے تا خستند	۸۴۴۳
ہمہ شہر از ان فتنہ یا مال گشت	۸۴۴۴
اسیر آمد یک بیک سناں	۸۴۴۵
بے سردراں حادثہ سر نہاد	۸۴۴۶
بساط نشاط آسماں در نوشت	
بساک ستم خلق را در کشید	
فلک رسم بیدادی از سر گرفت	
ہمہ دولت آباد شد دیو گیر	
دلے نام او بند عدلی نہاد	
ہمہ کشور اقا در شہر و شور	
شکنجہ ہی کرد ہر بستہ را	
بے خانہ ازین بر اندر خستند	
ہمہ خلق از ان ظلم و حال گشت	
گدائی گناں در پذیر مکر ماں	
بے تن در آن واقعہ جاں بداد	

ذکر مہم و مس و آہن و چہم

شینیدم ہاں خسرو دوں پست	۸۴۴۷
پوشید از نہایتان فساد	۸۴۴۸
بدل گشت کین خلق آسودہ حال	۸۴۴۹
بتاراج شاں میلہاں ساختم	۸۴۵۰
ہنوز ندایں طایفہ بر تشرار	۸۴۵۱
ہاں بہ کہ پشتی شاں بشکنم	۸۴۵۲
چو مفلس شود ہر کس اسنے	۸۴۵۳
شود ہر یک از لطمہ فاقہ پست	۸۴۵۴
کہ بر قصد اصحاب دین بر پشت	
کہ سمور شد باز ہر سو بلاد	
تلف می نگر دو ز پشتی مال	
بتدبیر شاں تعبیر باختم	
پہ پشتی اموال در ہر دیار	
بتدبیر شاں جملہ مفلس گنم	
بگد پیک شد کار ہر مکر سے	
کے مر کے را نگیر و بدست	

کے لئے ناخوش زواند نہفت	شہیدم پوشہ بادل اس قصہ گفت	۸۲۵۵
ہم گشت پر زہان خواب	در روز گز جنبش آفتاب	۸۲۵۶
بنا زن کہ تعویض ہر سیم وزر	بفرمود شاہ مخرب سیر	۸۲۵۷
سپارد باہل سزائے درم	سراسر ہمہ آہن و چرم ہر دم	۸۲۵۸
ہمہ مہر بر آہن و سس کشت	بہاں تاز سر سگہا نوزند	۸۲۵۹ F ۲۵۱
رہتا نگارند از نام شاہ	وزاں پس بڑاں مہر ہاوسیاہ	۸۲۶۰
سز و بر چہنیں مہر ناخوش رقم	یکے نام شاہی چہنیں پرستیم	۸۲۶۱
یکے فتنہ پیدا شد اندر دیار	غرض جوں چہنیں شکہ زو شہر یاد	۸۲۶۲
بر آردیکے نالہ الا بر از	کر از ہر و کر زیم آں قسلبہ باز	۸۲۶۳
مسی خریدند بر وزن زر	ہمہ خلق از ہم آں بد گہر	۸۲۶۴
زاہن ہمہ کاہنہا شد ہی	زاوند سس خانہا شد ہی	۸۲۶۵
شدہ اچھو سیم و دینار زر	بہر جایکے طشت و کفش و پیر	۸۲۶۶
گہر بیچ کردند از ہمہ جاں	بیک پارہ آہنیں ناقداں	۸۲۶۷
ہمہ خاک شد ہر گجا بود مال	چو زان مہر ناخوش بر آمد رسال	۸۲۶۸
کہ کس مہر سز را نکیر و بدست	یکے روز فرمود آں زر پرست	۸۲۶۹
کے کم خریدد بیکد انک نیم	دو صد تنکہ زان مہر نا مستقیم	۸۲۷۰
چو از قلب اکسیر خاکستری	ہمہ خاک حاصل شد از ہر زری	۸۲۷۱
بکشور چہنیں ظلم شد آشکار	تہی دست شد مرد مہر ایہ دار	۸۲۷۲

ذکر تبدل شدن غربت و استہاب و بعثت متضمن ذکر

جمیل زینت سجادہ شیخ زین الحق ولدین

زبا و خزاں گشت چوں بوستان	چو از ظلم شد ملک ہندوستان	۸۴۶۳
بہر جانے قحط مہلک فتاد	ہمد از شوکت خسلق اندر بلاد	۸۴۶۴
ہمیں آدمی خورد ہر آدمی	ور آمد با ولاد آدمی	۸۴۶۵
بہر جا کہ بد غلہ شد تو تیا	بہر جائزے بود سندی کییا	۸۴۶۶
شد از تنگ دستی ہمہ پانہ مال	بزرگس درم نے فراخی سال	۸۴۶۷
شد از قحط و افلاس در خاک بست	کے کز ستمہائے خسرو بست	۸۴۶۸
خصوصاً کہ در کشور دیو گسیر	تازہ یکے مروروشن ضمیر	۸۴۶۹
ز غوغائے ایام ایمن شوند	کہ در ماندگان در پناہ شش	۸۴۷۰
بر آمد بجائے ریاحیں ز قوم	سعادت بود ندازیں مرز و بوم	۸۴۷۱
بسے خلق می شد بہر روز کم	جہاں غرقہ می شد بگرداب غم	۸۴۷۲
یکے مرد معنی پدیدار گشت	ہم از چو دور شقاوت گذشت	۸۴۷۳
زمین باز گرداب محنت کشید	زماز از دست ستم و خرید	۸۴۷۴
کہ مقبول کو زمین کردشش خدا	لقب زمین دین گشت اں مرورا	۸۴۷۵
ز دنیا و حقیقی دلشش غاسمہ	بعلم و عمل دلشش آراستہ	۸۴۷۶
کہ شد تو سن نفس را شش تمام	ریاضت جیباں واد ہر صبح و شام	۸۴۷۷
ز بولیش شدہ تازہ گلزار چشت	ز خلقش جہاں گشتہ بارغ بہشت	۸۴۷۸
بہرزم صفیہ ہمد بوسید	برا و دنا ہمد بویزید	۸۴۷۹
پرستہ ہمہ کشور دیو گسیر	طفیل ہماں مروروشن ضمیر	۸۴۸۰
ازاں اخترش سر بکیواں کشید	ہماں خان قلیغ پناہش گزید	۸۴۸۱
جہاں گسیر و اندر پناہ فقیر	بلے ہر کجا با سعادت اسیر	۸۴۸۲
پرستہ این بر و بوم از ظلم شاہ	غرض در پناہ ہماں مروراد	۸۴۸۳
مشرق از دولتک ہندوستان	شدہ تازہ باز از سر اسیر بوستان	۸۴۸۴
در اطراف این بوم بر کامراں	کم آزار و کم شرفراں دہاں	۸۴۸۵ - ۳۵۲

بہترین شاہ بیداد گر	۸۴۹۶
دگر خانے ہم بفرمان شاہ	۸۴۹۷
دریں یوم و بدوست کم پانچ	۸۴۹۸
بدہلی رہا کرو دیوار و در	۸۴۹۹
بدہلی بکبہ تمام دہلی تاند	۸۵۰۰
بریں جملہ تا چاروہ سال راست	۸۵۰۱
ہم آخر چو مرداں ازین مرز بوم	۸۵۰۲
برستہ زبیدادی اس یوم و بر	
رشدی و دران کتور از تخت گاہ	
بر آشفہ بر شاہ بشتمانت	
شدہ خلق ساکن دریں یوم و بر	
سعادت سزا را باید بر سزا اند	
سعادت ازین ملک بکوزگاست	
سبک ہر گرفتند کیسر قدم	

رسیدن از شیریں در ہندوستان

یکے روز یکے زملتان رسید	۸۵۰۳
بفریاد گفتا کہ فوج مشل	۸۵۰۴
خوشاں گذشت از لب بویار	۸۵۰۵
بسے تا منتن کردہ در مد سسند	۸۵۰۶
چو خسرو ازین حال آگاہ گشت	۸۵۰۷
کمر بستہ در کار شکر کشی	۸۵۰۸
نویسے مرداں کردہ در ہر طرف	۸۵۰۹
سپاہے گراں رندہ ہر صفد سے	۸۵۱۰
یکے انجنین شد ز سر شکران	۸۵۱۱
پوشد عرض آن لشکر بیدو	۸۵۱۲
شنیدم مہندس شمر وہ سوار	۸۵۱۳
ز سیری سپہ خمیہ زوتا بکود	۸۵۱۴
دگر روز یکے در آمد شتاب	۸۵۱۵
تغیرے بر ایوان خسرو کشید	
بر اوی ہم از آدمی بستہ پل	
بگروں رسا نید گرو دیار	
ہمی تازد اکنون در اقصای ہند	
کہ از حد ملتان ملا حیس گذشت	
بر رسم کلہ داری دسر کشی	
طلب کردہ فواج خود صفت صفت	
نہر بومی در آمد ز ہر کشور سے	
بدنباں ہر یک سپاہو گراں	
کہ در حضرت آمد براسے مدد	
بد فتر و آور دپا نقد ہزار	
بہر روز فوج برومی فرزد	
و ما گفت مر شاہ مالک رقاب	

زبان چو اہل قلم کشاہ	پس آنگہ زمین را بے پوسہ داد	۸۵۱۶
بمیر تہہ مغل میکند ترک تاز	بگفتا سہ روزست ای سر فرزند	۸۵۱۷
کسے نیست جز شاہ فریاد س	اسیر آمدہ خلق اندر قفس	۸۵۱۸
خوابی پدید آمدہ در دیار	خزیدہ ہمہ خلق اندر حصار	۸۵۱۹
بجو شیدہ ذوسیل ہر سو بوز	یکے لشکرے ہمجو در یار شور	۸۵۲۰
دراں لشکر شوم سر لشکرست	پچا ترہ شیرین کہ نام آوردست	۸۵۲۱
کہ آمد صفت قنترہ نزدیک تر	چو از یک بشنید شاہ ای خبر	۸۵۲۲
کہ راند سبک سوی میر تہہ سپاہ	بدان پور لغبر لغبر بود شاہ	۸۵۲۳
ز تازی سواران ریل وہ ہزار	برو با خوداں سرکش نامدار	۸۵۲۴
شاید پدیشاں یکے دست برد	بغفلت چو یاد مسلسل را برد	۸۵۲۵
کہ نتواں زدن فوج بر فوج شاں	وگر خود بہ بیند محسے چناں	۸۵۲۶
چو مرداں بو در روز شب ہوشیار	ابا جملہ لشکر رود در حصار	۸۵۲۷
زندہ در کہیں گاہ دشمن کہیں	پہر حایکے قلب بیست زمین	۸۵۲۸
سپہ راند از بہر تاراج شاں	وگر پیشتر جنبہ افواج شاں	۸۵۲۹
قدور میان سپاہ فتن	ازاں سو تو آئی ازین سوی من	۸۵۳۰
بیک حملہ افواج شاں بشکنیم	یکے روز ناگہ برایشاں ز نیم	۸۵۳۱
بزد کو س و افواج بروں کشید	چو فرمان شد پور لغبر اشید	۸۵۳۲
ہمی جست فرصت پئے ترک و تاز	بمیر تہہ چو زخمیہ اں سر فرزند	۸۵۳۳
سپاہ ملا عین نمودار گرد	یکے روز بر آسماں رفت گرد	۸۵۳۴
رہا کرد افواج خود جسد پس	ہماں ترہ شیرین مقلوب کس	۸۵۳۵
بدن بال او جندہ پانصد سوار	یکتہ اناج داری رسید از حصار	۸۵۳۶
بزد کو س پیکار و جنگی دہل	چو پوست تنگ دید فوج مغل	۸۵۳۷
ابا سر فرزان و گردن کشاں	بروں آمد از حصن چوں سر کشاں	۸۵۳۸

گر تریں سوئی لشکر خود شناخت	مغل چون تنگ بود از دو جانب	۸۵۳۹
کہ بودی پسر خواہر ترمہ را	از ایشان یکے مرد چون از دہ	۸۵۴۰
شرابی پیخور و بادہ سوار	فرو آمدہ بود در روز کار	۸۵۴۱
چو بدست ازین حال آگہ نگشت	چپ و راست افواج از دیو گشت	۸۵۴۲
مرا در اگر فتنہ باد و ستاں	در آسپے فوج ہندوستان	۸۵۴۳
وز آنجا شدہ پیشتر صفداں	بگرد سوسے حصارش رواں	۸۵۴۴
پیشتی لشکر عشا ترا کشید	مغل لشکر خود چو نزدیک دید	۸۵۴۵
در او کینت از ہر دو جانب سوار	دو چہارے بخوردند مردان کار	۸۵۴۶
یکے رستی می ز ہر سوی خواست	ز فوج مغل ناگہاں ہوی خاست	۸۵۴۷
کہ مغز سر ہندی ایں شد کوشش	برآمد ز خمیرہ زنان ایں خودش	۸۵۴۸
سوی کشور خویش بشناختند	سواران ہندی عشاں تا فتنہ	۸۵۴۹
کہ فوج مغل تاقت از ہند سر	فرستاد پوست بکفرت خبر	۸۵۵۰
فرستاد بر شاہ آفاق گیر	گر خبے کہ آمد بدستش اسیر	۸۵۵۱
کہ بودی پسر خواہر ترمہ را	ببستہ ہاں مرور دست پا	۸۵۵۲
نہ تنہا کہ با صدیل نامدار	فرستاد در حضرت شہریار	۸۵۵۳
کہ از ہند فوج مغل باز گشت	خبر چون بشاہ سرا فر از گشت	۸۵۵۴
سپہ راند و نبال شاں درشت	بزد کوشس و بر بارگی برشت	۸۵۵۵
خود آہستہ میراند بنگاہ خویش	خزیدہ سواری فرستاد پیش	۸۵۵۶
فرستاد از آنجا فراوان سپاہ	بتہا نہیں آمد چو راکت شاہ	۸۵۵۷
ہی رفت لشکر بفرمان وے	پد نبال آن لشکر شوم بے	۸۵۵۸
کہ کم باد بے شاں ازین مرز بوم	سپہ کرد و نبال آن قوم شوم	۸۵۵۹
دہنہا شاں محمود در ہار کاخ	ہمہ تنگ چستان بینی قراخ	۸۵۶۰
بہر سو ہر ز رباب گشتہ چکاں	شب و روز از بینی پست شاں	۸۵۶۱

بے خون نشان برکت تا آب سند	چو دنبال شاہ کرد افواج ہند	۸۵۶۲
علیہا و شاہاں بر زمین میزدند	بہر قلب گاہے کیس میزدند	۸۵۶۳
شہ از چہرگی شاہاں بے می گردید	چو افواج و در حضرت شہ رسید	۸۵۶۴
رداں کرد لشکر سے تھنگا	پس آنکہ ز شاہان سر آں بادشاہ	۸۵۶۵
کہ خواند پیشش کہواہمہ کوتل دیار	یکے ہندوی بدور آں روزگار	۸۵۶۶
تنش خاکی و اختر نشستن نشی	بسر داشت دعوی گردن کسی	۸۵۶۷
بماولے مالوت او پر گذشت	شنیدم کہ خسرو گہ باز گشت	۸۵۶۸
کہ خندہ مست با جیب آں مرد راہ	سعین الدین آں سوزی دین شاہ	۸۵۶۹
از انجا سوی تخت گہ راہ کرد	چو اور از یارت شہنشاہ کرد	۸۵۷۰
چہ چند خلقے لبشہر آرمید	چو رایات اعلیٰ بکھترت رسید	۸۵۷۱

فرستادن سلطان محمد شاہ بن تغلق شاہ در کوہ قراہل بر نیت تملک شدن خلق

بگل گشت سوی چین سر نہاد	یکے روز شہ اول بامداد	۸۵۷۲
بیازار باکو کہ می گذشت	ز گلگشت گزار چون باز گشت	۸۵۷۳
کسے بود در بیج کس می خرید	بہر سوی ابنو ہی خستق دید	۸۵۷۴
کہ سمورست این شہر و کشور ہنوز	ہدل گفت ہن شاہ آفاق سوز	۸۵۷۵
ہمی داشت این راز در دل نہاں	بتد پیر باید تملک کرد شاہاں	۸۵۷۶
ہمی چارہ کشتن خلق دید	وزا بخاید ارا بخلافہ رسید	۸۵۷۷
بر آورد سر شاہ سیارگان	وگر روز کز خرفہ آسمان	۸۵۷۸
یکے بار گاہے بتلپت زنند	بفرمود تا طبل رحلت زنند	۸۵۷۹

سچے سر پر غم یہ بیروں کسٹھنید	خزوشن تبیرہ بگردوی رسد	۸۵۸۰
کہ تہوں نے پسر خواہر شاہ را	بخر و ملک گفت فرماں روا	۸۵۸۱
طنا پیش بروں سوی گروں زند	بسر شکرے غم یہ بیروں زند	۸۵۸۲
سیر را بکوہ قرا حاصل بود	تا قنای دلی سبک بگذرد	۸۵۸۳
بکوہ قرا جل گروہا گروہ	در انداز این شکر باشکوہ	۸۵۸۴
کہ ہر یک بر ایتماشت از خار ہا	سیر را در آور دریں خار ہا	۸۵۸۵
پیش کن خلق فرودیش را	کشا ند ہمہ شکر خویش را	۸۵۸۶
ازاں خلق اوباشش ہر سو کجوم	گر کم شود اندرین مزد و بوم	۸۵۸۷
برو نامزد کرد یک لک سوار	شندم کہ خسرو دراں روزگار	۸۵۸۸
ز فرماں خسرو گریزے ندید	چو خسرو ملک در قرا جل رسید	۸۵۸۹
در آید بہ پنجویں نصف نصف	بفرمود تا شکر از ہر طرف	۸۵۹۰
کہ بودند چون از وہار و شرم	پس آنگاہ نام آوراں حشم	۸۵۹۱
کہ گردش مغیلان انہو دید	کے جوے آبے تہ کوہ دید	۸۵۹۲
یکر وہ حکیمان ہندوستان	قلعے عجب در وہا نش نہاں	۸۵۹۳
گر شبے برو نامزد روز و شب	بسر چشمہ او کلیدی عجب	۸۵۹۴
و گر بر کشا نید دریا بود	کہ گریستہ در نہ صحرا بود	۸۵۹۵
در افتاد در خار و در کوہ سار	چو بگذشت شکر از اں جویار	۸۵۹۶
رہا کرد کاہ گروہا گروہ	رہی داد چند سپہ را بکوہ	۸۵۹۷
بجو شجید ہند و ازاں کوہ سار	چو افتاد شکر بہر کوہ و خار	۸۵۹۸
ببستند ہر سو رہی و سیاہ	بہر قلب گلے گرفتند راہ	۸۵۹۹
بروں آمدہ پنج یا شش ہزار	شندم کزاں چند یک لک سوار	۸۶۰۰
بجست از بازار قت عین گزند	چو بر شہ رسید ایں گروہ زند	۸۶۰۱
کہ او سست پایاں ہندوستان	بنتی بر آورد خسرو ز باں	۸۶۰۲

چرا جاں ندادید و رخسار با	سلامت چہا آمدید از بلا	۸۶۰۳	
بکروید آنگہ از آنجا حذر	نگندید اصحاب را در خطر	۸۶۰۴	
رہا کردہ یاران ہم جنس را	بریں سوئے چون زمرہ یوفا	۸۶۰۵	
ز سستی طل بلک از بسیم جاں	گریزاں سپر وید یکسر عنان	۸۶۰۶	۵۲۵۵
بدیں تہمت آل شاہ شاں سر پوید	گروہے کزاں کوہ سالم رسید	۸۶۰۶	
بر آورد کردے ز شہر و دیار	ہمہ حال خسرو در اں روزگار	۸۶۰۸	
رواں کرد در ہر طرف شہر یار	وزاں پس عواناں مردم شکار	۸۶۰۹	
تو خنجر آرنڈ ہر جا کہ مرد	کہ از ہر قبیلہ بر آرنڈ کرد	۸۶۱۰	
ربانید املاک از مکر ماں	ستاند اموال از منعمان	۸۶۱۱	
بہر جا کہی ست مفلس کنت	بہر جا کہی ست گردن زند	۸۶۱۲	
زودہ ہر کجا خسانہ بد آنتے	اسیر آمدہ ہر کجا ہر کشتے	۸۶۱۳	
چہ شہر و چہ کشور چہ کوہ و چہ دشت	عقوبت بہر جا بنے میگذشت	۸۶۱۴	
بجست آنگہ زیں بوم برخت برد	بے مرد زیر شمشکچہ ببرد	۸۶۱۵	

ذکر برکشتن سید جلال در محروم علاحدہ شدن از شمشکچہ

و عزیمت سلطان محمد شاہ ابن تغلق شاہ جاہ تملنگ

مگر گردہ زود بتنور سرد	بمعبر جانے کہ آہنگ کرد	۸۶۱۶
دراں وقت بودست تماش جلال	بمعبر کیے سیدی کو تو ال	۸۶۱۷
بکشت از سران عواں ہفت ہشت	بزدگوس وز شاہ دہلی گذشت	۸۶۱۸
چو بشنید این قصہ شاہ جہاں	بر آورد چہ ترے برسم شہاں	۸۶۱۹
سپاہش ہمہ پر ز سر شکاراں	رواں شد بیک با سپاہی گراں	۸۶۲۰

مہی یک دور دولت آباد	ہی راند تا سر بد کہن کشید	۸۶۲۱
سید اندراں ہم و برے رنگ	وزا سخا سپہ راند سوے تلنگ	۸۶۲۲
پہی کرو تدبیر آن شہر پیار	مہی یک دو آنچاپے کار زار	۸۶۲۳
ابا فوج معبر شکست آورد	کہ اقلیم سپہ پست آورد	۸۶۲۴
وزید اندراں شہر باد سموم	شہنیرم بتا غیر اقدام شوم	۸۶۲۵
بے آدمی جاں با یزد سپرد	دراں واقعہ خسلق بسیار مرد	۸۶۲۶
ازیں حادثہ شاہ آشفتمہ ماند	بہر خانہ بس آدمی خفتہ ماند	۸۶۲۷
دشمن زان تماشا پر اوکار شد	تنش نیز زان باد بسیار شد	۸۶۲۸
چونہی سپر وند جان پیش و کم	زافواج دہلی سران خشم	۸۶۲۹
کہ خود ہم از ان بادور ترزع بود	شہنیرہ از ان شہر عطفے نمود	۸۶۳۰
الانے در آمد در اثناء راہ	بمہدی نشستہ ہی رفت شاہ	۸۶۳۱
ہی گفت کاسے لجاہ آور میں	و خاکفت و بہاد شہر بر زمین	۸۶۳۲
فرستاد بر شاہ فیروز جنگ	ہاں خان قتلے مرے رنگ	۸۶۳۳
کہ این راز در سمع خسرو رساں	یکے راز بہا نہیں گفت خاں	۸۶۳۴
مہی شد کہ برگشت از شہ ہتنگ	بگو کاسے جہانگیر فیروز جنگ	۸۶۳۵
بگوہ بد سر اشد ان سست مرد	ز افتقاد تسلیم شہ عطف کرد	۸۶۳۶
شہنیرہ سپہ را بیجا کشید	چو اندر حوالی سپہ در رسید	۸۶۳۷
پہنہ جامی سہد دست نگاہ فرار	بہر چند کاں باز کا پایدار	۸۶۳۸
سپہ راند ہر سو پے ترک تاز	نزول سپہ کرداں سر فراز	۸۶۳۹
بزد سرو ازاں مرز بیروں قتاد	بگوشش ہتنگ این خبر حویں قتا	۸۶۴۰
ز اشتر و کی اشک ریناں رفت	باقصا کو کن گریزاں رفت	۸۶۴۱
کہ در شب شگافہ سرموسے را	در لیا چاں شہسوار و عسا	۸۶۴۲ ۵۲۵۶
باقصا ہندوستان نامدار	سلجست و چالاک و چابک آرا	۸۶۴۳

دلادری بودست فیروز جنگ	۸۶۴۴
غرض چونکہ بشتیدگان تالکار	۸۶۴۵
بفرمودگان خان قتلخ خطاب	۸۶۴۶
سیار دیدستش اماں نامہ را	۸۶۴۷
بفرمان شہ خان فیروز جنگ	۸۶۴۸
برفت ورسا نیداورا بشاہ	۸۶۴۹
یکے ماہ در دولت آباد ماند	۸۶۵۰
ہمی رفت منزل بہ منزل حتم	۸۶۵۱
بہر کار پیکار یعنی ہشتنگ	
سپردہ است کوکن عمان فرار	
رود زود بردستش اردو شباب	
بحضرت کشدم و خود کامہ را	
جو پیدہ رواں شد بسوی ہشتنگ	
وز آنجا بکنکہ رواں شد سپاہ	
وگر روز و رسمت وہلی برآمد	
شہنشاہ درو با فراوان خدم	

ذکر ہشتن شاہ ہو و گلچندرو ہلاجوں

بر سبیل امجااز

چون شہ راز لاہور دیدند دور	۸۶۵۲
بگشتند از شاہ وریا حشم	۸۶۵۳
کہ شد در خور خواجگی جہاں	۸۶۵۴
سران سپہ حملہ یکجاے کرد	۸۶۵۵
چو سر تیز رو دیکر سران بوحساب	۸۶۵۶
زافواج برگشتن گان خون فشاند	۸۶۵۷
وگر بار پرویلراں یافت دست	۸۶۵۸
گرفتہ از ایشان سر چند را	۸۶۵۹
ابا سر فرازان کشود کشای	۸۶۶۰
شنیدم گرفتہ ز راہ غرور	
چو شاہو ہلاجوں و گلچند رہم	
ہماں صاحب مقبل کاراں	
بزد کوس بر قصد شاں بے کرد	
چو قیراں کہ صد رشداور خطاب	
ز وہلی بسمت لہا اور راند	
بیکبار افواج شاہو شکست	
شکستہ ہلاجوں و گلچند را	
وز آنجا سوی حضرت آورد را	

رسیدن سلطان محمد در وہلی تہمت کردن بقیہ خلق

چو شہ با ششم سر زد ملی کشید	۸۶۶۱
گرفتے کسالم رسید از و با	۸۶۶۲
پہر کوے بگما کشیدہ مخبر اس	۸۶۶۳
باتلیخت دیوان غوثی بشہر	۸۶۶۴
یکے را بہ ہتیاں یکے را بزور	۸۶۶۵
ز قلعش ہمہ خلق مضطر شدہ	۸۶۶۶
گرفتے کہ بودند از و در دست	۸۶۶۶
بمعبر جدا گانہ شد تخت گاہ	۸۶۶۸
یکے مرد کش فخر دین شد لقب	۸۶۶۹
بیس از نقل بہرام خان گزیں	۸۶۷۰
حشہ ہا، خود چوں تلف کرد شاہ	۸۶۷۱
پے ضبط اطراف زور سش نماز	۸۶۷۲
حشم از و با ثلث کتر رسید	
تلف کشاں ہی کرد شاہ از جفا	
کہ گیرند خستے بہر سوراں	
درو نامزد قوسے از اہل قہر	
ہی بست و می گشت و می کرد کور	
شعب در ہمہ شہر د کشور شدہ	
بگشتند از آن شاہ ظالم رست	
جلال اندراں تخت گاہ گشت شاہ	
بلکہ سنوئی او کرد شور و شعب	
بر آورد چستہ می ہاں فخر دین	
بے خلق از و کشتہ شد و گناہ	
ز خلق زبوں بوی خون می نشانہ	

قصہ ہر گشتن عین الدین ماہر و

ہماں شاہ عاجز کش و فتنہ جنگ	باقصا اولی براں سو گنگ	۸۶۷۳
کہ سر کار می خواند سش روزگار	بیشے بنا کرد شداد و ار	۸۶۷۴
بگل گشت آن باغ مرکب چمانہ	یکے روز از شہر شکر براند	۸۶۷۵
ابا شکر و پیل و اسباب توش	ہماں عین دین را فرستاد پیش	۸۶۷۶
برابر برو جملہ اسباب جنگ	بفرمود تا بگذرد آب گنگ	۸۶۷۶ F ۲۵۷
ہمی رفت تا عمرہ کرد آب را	چو شد عین دین از سیاہش جدا	۸۶۷۸
سر از خدمت شاہ ظالم کشید	بہر شکر و پیل با خویش دید	۸۶۷۹
سپہ را دلے داد ہشیا رکرد	بگشت از شہ و سا زہ بیکار کرد	۸۶۸۰

چو ظلم دل بست این نایکار	گفتا کہ لے سرکشان دیار	۸۶۸۱
ز افواج ہندوستان کرد کم	یگان مرورا از سران چشم	۸۶۸۲
بر انداخت اولاد آدم تمام	یکے و تنہا چہ خاص و چہ عام	۸۶۸۳
خروج ست بر شاہ عالم روا	گراوشد ہندوستان بادشا	۸۶۸۴
بر روز ہمایہا متقابل شوند	زبوناں اگر جسد یکدل شوند	۸۶۸۵
کہ بس گشت نشہ خلق منظوم را	یقین و اخذ این بر دہوم را	۸۶۸۶
ہم از جنس ماست اریہا ہر منست	اگر بادشاہست ہم یکتن است	۸۶۸۷
کہ از خالے دار ہد این زمین	از بہا سے گفتاں عین دین	۸۶۸۸
کے کم شدش یار و در حوب گاہ	ولیکن چو بانی است شوم گناہ	

مصا کردن عین الدین با محمد شاہ ابن تعلق شاہ

در و نشش شد از عزن زیر و زیر	شنیدم چو شہ را رسید این خبر	۸۶۸۹
سر خود قریب ہد گشتہ دید	کے لشکر از خویش برگشتہ دید	۸۶۹۰
نبالید چون دست و بالبتگان	شے بر در مونس خستگان	۸۶۹۱
ہمی گفت باز آدم از سہم	نیایش گری کرد تا بچہ دم	۸۶۹۲
شکست این ہمہ توبہ چون یا کام	بے تو بہا زیں صفت کرد نام	۸۶۹۳
نویدے فرستاد و رہر دیار	چو شد روز آن شاہ مردم شکار	۸۶۹۴
یکے روز زدو کوس در چنگاہ	زہر کشوری خواند جملہ سپاہ	۸۶۹۵
دو فرنگ زو خیمہ بے درنگ	بزدیک قنوج زیں سوئی گنگ	۸۶۹۶
رسیدند با فوجہا، گراں	پس از ہفتہ جملہ سر لشراں	۸۶۹۷
کہ کسور شاہست آن سر فراز	ز وہلی رسید احمد ابن ایاز	۸۶۹۸
بمیر از بیانہ خود شاہ رسید	ز کیتہون خطاب افغان رسید	۸۶۹۹

شتاباں بہ پوستان بر شہر یار	یکے فوج پوشندہ از ہر دیار	۸۶۰۰
میان دو لشکر نہ فرسنگ ماند	سپہ ہفتہ زین سوی گنگ ماند	۸۶۰۱
کہ ریایات اعلیٰ لقصہ شش رسید	پہاں عین دین ماہر و چون شیند	۸۶۰۲
دو فرسنگ زوخیمہ زان سوے آب	بگفتند کلاں خسرو کامیاب	۸۶۰۳
لقابے بر افکنند از روسے مہر	و گر روز کین لاہور دی سپہر	۸۶۰۴
بر آہنگ پیکار و قصد و غا	بزد کو سے و عمرہ کرد آب را	۸۶۰۵
سپہ خود ہی رائد تا وقت چاشت	بریں جانب گنگ بنگ گذاشت	۸۶۰۶
ہمہ لشکرش تہنہا بر کشید	چو شد چاشت در لشکرش رسید	۸۶۰۷
شکستند یک جانبے را بزور	بیک سوی لشکر فگندند شور	۸۶۰۸
ز غفلت بتینید یکسر سپاہ	چو ناساختہ بود افواج شاہ	۸۶۰۹
سپہ جملہ شد بر ہونان سوار	زمانے چو شد لشکر ہوشیار	۸۶۱۰
چو دیدند با خود سران یار خویش	بہ پوستان ہر کس بسالار خویش	۸۶۱۱
گر زندگان نسیں باز آمدند	ہمہ با عدو حریف ساز آمدند	۸۶۱۲
بگرفتس یکے فوج مردان کار	شہنشاہ بر اشقری شد سوار	۸۶۱۳
کر بسہ بر عزم پیکار کیں	بہ پوستان در جنگ با عین دین	۸۶۱۴
شد از ہر دو سو قایم آن مقام	در آن روز آن جنگ تا وقت شام	۸۶۱۵
ہمی سینہ یکدگر دوختند	چو شب شد و سو شعل افروختند	۸۶۱۶
موافق شدہ با شفق و بدم	و کوزیز از ہر دو جانب شتم	۸۶۱۷
کہے گر زو خنجر تبارک زوند	کہے یک دگر تیر و ناوک زوند	۸۶۱۸
دو سہ بار با ہمسری بختند	شدند ہم ہمہ شب در آویختند	۸۶۱۹
کس از ہر دو سو جامی خود کم گذاشت	بگروند بر فاش تا وقت چاشت	۸۶۲۰
فتاد اختر عین دین در زوال	کہ شد چاشت سی از ہبوط وبال	۸۶۲۱
مقام قرار و سکو تنش گرفت	شہ از چیرہ دستی ز بونش گرفت	۸۶۲۲

بقصد شہنشاہ علم پر فراشت	چو آن عین دین جانور اگداشت	۸۶۲۳
چو شد صیرف ترسک شہر یاد	ہم آنوشنیدم دران کارزار	۸۶۲۴
دو لشکر کے عین دین شکست	برویار شد خلق عالم پرست	۸۶۲۵
تہی دید خود را یسار و یس	چو شکست این حربہ عین دین	۸۶۲۶
ہم لشکر و پیل دادہ پیاد	گریزاں بسوے ادوہ سر نہاد	۸۶۲۷
رسیدند بروے بعین قرار	گروہے نہنگان تازی سوار	۸۶۲۸
پہستند و بروند و پیش شاہ	گرفتند اور ایلان سیاہ	۸۶۲۹
قصاص و سیاست بروکم کنند	شہش گفت با بند محکم کنند	۸۶۳۰
برندش بتقشہ ہر کشورے	نشانیدش آنگہ بہ پشت خمی	۸۶۳۱
بہر فوج گاہے نداد و ہند	نقیباں بہ پیشش قدم در نہند	۸۶۳۲
سراخام اورا ہمیں ست راہ	کہ ہر کو بتابد زور گاہ شاہ	۸۶۳۳
بگردند شہر و خاص و عام	سہ روزشس عوامان شدہ تابشام	۸۶۳۴
کہ بخشیدم آذرا تمامی گناہ	بروز چہارم بفسر بود شاہ	۸۶۳۵
شد از خلعت کشاہ فیروز مند	بریدند بندشس بتولین بند	۸۶۳۶
کہ ہر یک بکارشس مدومی نمود	شنیدم مر اور ادوہم زادہ بود	۸۶۳۷
دوم بود نصرہ شد اختار	یکے بود شہر اشدنا مدار	۸۶۳۸
فلک کرد آہنگ تالیج شات	شنیدم چو شکست افواج شات	۸۶۳۹
کہ سرکم بر آورد بار و گر	چنان ہر یکے زود را طرات سر	۸۶۴۰
عزیمت معصوم سونہ تخت گاہ	و گر روز زان بر دگر کرد شاہ	۸۶۴۱
و گر بارہ نو کرد اسسم قصاص	بشہر آمد و باز بر عام و خاص	۸۶۴۲
براں از وہا دست کم یافتند	بقصدشس بے خلق رشتاقتند	۸۶۴۳
بر دوست کوتاہ ہر کینہ خواہ	کے را کہ باقی بود سر و جاہ	۸۶۴۴

گشتن نصرت خاں در پدرا از اشتعال خورم

نوٹ کی شرح کیلئے نمبر ملاحظہ ہو۔

ہمی کر عرض سپاہ و یار	یکے روز شہزادہ بود دست یار	۸۶۴۵
فرستادہ خان روشن ضمیر	الاسٹے رسید از سوے دیو گیر	۸۶۴۶
کہ شد خان قتلغ مراد و خطاب	جہاں پور برہان یل کا سیاب	۸۶۴۷
سلام و دعائے سوے شہزاد	نہشتہ بس از نام پروردگار	۸۶۴۸
کہ شد خان نصرت بگردش خطاب	وزاں پس شکایت نبشت از شہزاد	۸۶۴۹
بفرمان شہزادہ بود فرماں روا	بہ پدرو بکو برہماں بیو قا	۸۶۵۰
رساند اطراف خود را گزند	یکایک بگشت از شہزاد بختند	۸۶۵۱
بہ بیوستش از کشور گوجرات	یکے پور خواہر جنس بغات	۸۶۵۲
چو شیطاں زیاں کار بہر خان عام	باقضال حضرت خورم بنام	۸۶۵۳
یکایک بدست بلایش سپرد	ہماں خول یکسر زراہش پرد	۸۶۵۴
دماغش ز سودا غلغل یافتہ است	ہم از اشتعالش سر جو تافتہ است	۸۶۵۵
برم سوے آن خول یکسر سپاہ	رسد گر بریں سوے فرمان شاہ	۸۶۵۶
بدست آرمش چون ضمانت منہم	بیک ہوے افواج او شکتم	۸۶۵۷
وزم گشت شکست و مجال باہر	چو بشنید مضمون ہمہ شہر یار	۸۶۵۸
بر آ انسان کہ گنجی تلفت بیش کرد	دراں روز اندیشہ با خویش کرد	۸۶۵۹
ہمہ سر فرزاں و لشکر کشاں	و گر روز فرمود تا سر کشاں	۸۶۶۰
بگویند مرخان فرماں پذیر	برائند لشکر سوے دیو گیر	۸۶۶۱
بدست آروشش با تمامی تبار	کہ لشکر شد سوے آن تالیکار	۸۶۶۲
اطاعت نمود آنچه فرماں رسید	چو افواج حضرت سوئی خواں رسید	۸۶۶۳

شکر کشیدن قتلغ خان بقصد نصرت

بزر آورد شاہ فلک سر بروں	و گر روز گز غزہ نیلگون	۸۶۶۴
--------------------------	------------------------	------

برآمد ز بانگ دہل طمطراق	فروشست نوحانہ اہل یتاق	۸۶۶۵
نہاوند زیں برہوں سرکشان	تیر و برآمد ز درگاہ خصال	۸۶۶۶
شد و برکیت سعادت سوار	وقت نوش آن خان پر ہنگار	۸۶۶۷
سید چون سر اسر ز کہنی گذشت	ہم خواند فرماں دورہ می نوشت	۸۶۶۸
یکے بار گاہے برآمد بلبند	بکشک ستاری کہ صبح خند	۸۶۶۹
برفت گذشتہ ز خراگاہ ماہ	دود پلینر در پیش آن بارگاہ	۸۶۷۰
ہمہ داد مہود بر سرکشان	بکشک ستاری دوشہ روزخان	۸۶۷۱
الجاں رہا کرد و دیو گیر	دگر روز آن خان آفاق گیر	۸۶۷۲
کہ کوچ انا قحشا بخواند	زکشک ستاری سپہ را براند	۸۶۷۳
چو با فوج سپاہ ریاات ماہ	ہمی رفت منزل بمنزل سپاہ	۸۶۷۴
ہم کرد ساز حکومت شباب	وزاں سوئے آن خان نصرت خطاب	۸۶۷۵
ہمی کرد اطراف خود پائمال	سپہا ہی داد سپہا مال	۸۶۷۶
چو شکر بکھید دور فکر ماتد	ملک شہج را سوئی گلبرگے راند	۸۶۷۷
سوار اندر آن انجمن شش ہزار	یکے انجمن کہ در آن تابعدار	۸۶۷۸
بگرد سر آہنگ آن انجمن	بفرمود تا خورم فستقہ فن	۸۶۷۹
دو فرسنگ از حد خود بگذرد	سپہ جلد از بدو بیرون برد	۸۶۸۰
حصارے بر آرد یکے مرد و ار	کند کہ کبیرے محکم از چوب و جان	۸۶۸۱
بہر کار باشد جو مردان کار	بود روز شب چوں سزاں پوشاں	۸۶۸۲
و بد جنگ و کوشش کند تا گیر	چو آنجا رسد شکر دیو گیر	۸۶۸۳
ہمیشہ شد آفاق را چار ملاق	دگر روز کہ سپہر نیلی روان	۸۶۸۴
برآمد ز شخص انوار ج کرد	بز کہاے شکر نمودار گرد	۸۶۸۵

مصاف قلع خان با شکر نصرت خان

F. ۲۲۰

نوٹ کی تشریح کیلئے مضمیمہ ملاحظہ ہو

دفیروز می یافتن قتلخ خاں

زنگہر ہمہ پیش خوزم کشید	چونزدیک کنگہر سپہ در رسید	۸۶۸۶
خبارے بر آمد جہاں شد سیاہ	بیدار شدتا دہرود سیاہ	۸۶۸۷
دلاور خروشاں پے کارزار	شدہ بیدار سستہ فرار	۸۶۸۸
ہمہ مرد کاہے پہنچ سپاہ	غریبست کس در جہاں بیگاہ	۸۶۸۹
سے بگزرود مردور کارزار	بدنہال یک مردوچایک سوار	۸۶۹۰
زنگہر یک آماج در سپہروں	ملک شہج ازاں سو بقلب اندوہ	۸۶۹۱
کز دخلق آسودہ در ہسم شدہ	ہماں خوزم اورا مقدم شدہ	۸۶۹۲
سے مینہ بر کشیدہ سلم	حمید الدین آں پر ثابست قدم	۸۶۹۳
بدست چہ قلب کردہ مقام	ہماں عارض بخت مسود نام	۸۶۹۴
گر فتنہ ہر یک بجائے قرار	ستاد تدہر یک پے کارزار	۸۶۹۵
پیش صف خویش پالش گری	زہر سوہی کردہ ہر شکر می	۸۶۹۶
نظر داشتہ بر مین دیار	ہمہ پیر بیخاستن درانتظار	۸۶۹۷
ستادہ بقلب اندروں با حتم	وزیر سو سو خان مبارک قدم	۸۶۹۸
بر پیشی سستی مسلم شدہ	علی شاہ نہتو مقدم شدہ	۸۶۹۹
تغیث گشتہ در جانب راستا	ہماں احمد لاجی و قلمتتا	۸۷۰۰
ابا فوج از مر فر ازان دہار	ہماں سعد ملک آمدہ در پساہ	۸۷۰۱
پہ پیوستہ و تلب خاں بر سپہر	ملک عالم و سرکشان و گر	۸۷۰۲
چو الماس و فتح آشد و چوں ہشنگ	چو ہیرم فرہ چوں نوار ہشنگ	۸۷۰۳
بگروانہ ہشنگاں سے ابخن	کہند یار شیر افکن و پیلتن	۸۷۰۴
یک آماج و اہر چہ و ہست خاں	پے انشدوہ آں جملہ گردنکشاں	۸۷۰۵
دل و جہاں بفرانشن بگماشتہ	ہمہ گوش بر گفت خاں داشتہ	۸۷۰۶

ہی در انداز فوج خود پیشتر	پہر جا سولے در آویز گر	۸۸۰۶
ہوا گشتہ انجبر جہاں شد سیاہ	چو تنگ آمد از ہر دو جانب سپاہ	۸۸۰۸
دراں جو بگہ باہسم آیتختند	یلاں از دو سو مرکب انگتختند	۸۸۰۹
در انداختن شاں یکدگر روزگار	پہر دہرف لشکر ہر دیار	۸۸۱۰
خوشاں بھو زیزی یکدگر	بیک سو پدروسے دیگر پسر	۸۸۱۱
بقلب ملک شیخ افتاد شور	زہر سوچو افواج آورد زور	۸۸۱۲
پنہ جنت در کج ماواری خویش	بچینید آن قلب از جامی خویش	۸۸۱۳
سپر داڑہ گرد گنہر کشید	ملک شیخ خورم بگنہر خرمید	۸۸۱۴
چو شد چیرہ دل لشکر دیو گیر	کے ساعت آن جا شد جنگیر	۸۸۱۵
در افتاد ورکتگر باغیاں	علی شاہ تہو کہ بد پیش شاں	۸۸۱۶
ہی بخت از دشمنان جوئی خون	چو افتاد فوجش تمامی دروں	۸۸۱۷
رسیدہ بصد قوت در وہی	ہماں سعد ملکش بسیار ہی	۸۸۱۸
بزو بر صفت قلب مغلوب ہوئے	بچینید افواج از چار سوے	۸۸۱۹
کس از لشکر بدر کمر ستاؤ	چو لشکر تمامی بگنہر رفت	۸۸۲۰
ابا جندہ نام آورے ہفت ہشت	گریزاں ملک شیخ در بدر رفت	۸۸۲۱
بگنہر دروں زندہ شد دستگیر	ہماں خورم از لشکر دیو گیر	۸۸۲۲
کمر بستہ دوراں بتاراج شاں	پریشاں شدہ جملہ افواج شاں	۸۸۲۳
یکایک بزود آسماں بر زمین	ز اعلام شاہزادراں دشت کیں	۸۸۲۴
گرفتہ ہمہ رخت و کالاے شاں	در آمد سپہ در بلا جامی شاں	۸۸۲۵
کے رخت و کس خیمہ کس بارگاہ	غنیمت گرفتند انی سپاہ	۸۸۲۶
غنیمت شمارند وقتے چہ چین	غنیمت گراں بعد چیکاہ کین	۸۸۲۷
کہ رخت ز بوتیاں بری دروغا	چو دل داری اے مرد غارت گرا	۸۸۲۸
زبان کلاہش زہر چیر دست	سرو را کہ بینی ز پامال بست	۸۸۲۹

تو بجز قبائشیں بگیری عتیاں	سچے ترا کہ اندر دواست باں	۸۸۳۰
ربا می زدوشش شہیداں کفن	کشتی از تن مردگان پیرہن	۸۸۳۱
بباید کزین پند من نگذری	اگر رخت خواهی کہ سالم بری	۸۸۳۲
مخواہ آں زباں بیج بدخواہ را	زیانے کہ بر خود نداری اروا	۸۸۳۳
در شستی مکن بر زبوناں فزوں	خصوصاً بستے کہ یابی زبوں	۸۸۳۴
بے شکر حق گفت آں مرد را از	غرض خاں جو فارغ شد از بکناز	۸۸۳۵
بنیروے بخت اندراں حرگاہ	دریں شب نزد خیمہ و بارگاہ	۸۸۳۶
خدا را بہر گام مسد و بچواند	و گر روز لشکر سے بدر راند	۸۸۳۷
ہمہ لشکر بدر دور دز خرید	چو در بدر افواج لشکر رسید	۸۸۳۸
فرستاد در حضرت شہر یار	پہ بستہ ہاں خورم تا بکار	۸۸۳۹
دو سہ روز آن خان فیروز جنگ		۸۸۴۰
بہ پیر اسن حصن کردہ درنگ		

فرو آمدن نصرت خاں از حصار پندر باناں

فرستاد آنگاہ تبول ہم	و گر روز بر خان نصرت ششم	۸۸۴۱
کہ خانرا صفاں پیش خسرو بداد	مرا دراز ہمد کہن داد یاد	۸۸۴۲
کہ امی عاجز از دست یاران خام	بنانی فرستاد بر سے پیام	۸۸۴۳
نگند آسمانش برگون دوال	تا کرد گرفتہ استغیاں	۸۸۴۴
کہ نبود مرا با تو شبایستہ جنگ	فرو آئے لکوں ز دزبے درنگ	۸۸۴۵
بم سرخ کن پیش فرماں روا	چو دادی صفاں پیش خسرو مرا	۸۸۴۶
گرفتار آئی در انجام کار	و گر خود بمانی ہی در حصار	۸۸۴۷
بیاگر ترا باید از خان اماں	نیابی ز شمشیر خسرو اماں	۸۸۴۸

بجز صلح کردن گریز نندید	چو این ماجرا خان نعت شنید	۸۸۴۹
بچو بست برخان پر ہیزگار	شب بالنگاہ آمد فرود از حصار	۸۸۵۰
کشتاوند دروازہ را بزور	درون در افتاد غوغا و شور	۸۸۵۱
برون کرازاں درون سر نہاد	درون گریزاں برون می فتاد	۸۸۵۲
ہمہ گاہا باز میں پست گشت	بہر جا کہ منعم تہی دست گشت	۸۸۵۳
کہ بودست بدخواہ اصحاب دین	اسیر آدہ آن بد یو لعین	۸۸۵۴
ز غارت گرمی پستہا سودہ شد	از آن کج تا سخن لشکر آسودہ شد	۸۸۵۵
فرستاد برشاہ مالک رقب	دوم روز خان مبارک خطاب	۸۸۵۶
پستہاں مرد پر گشتہ را		۸۸۵۷
نہ تہا کہ باخیل دبا اقربا		

عزیمت قتلخ خاں از بدرد کو تکمیر

E ۳۶۲

اسیراں فرستاد بر شہر پار	ازاں پس کہ آن خان و لاتجار	۸۸۵۸
کہ باشد در اں حصن فرماں روا	کہا کرد در بدرا الماس را	۸۸۵۹
علی شاہیل را پے ترک تاز	بلوچ بر فرستاد اں سر فراز	۸۸۶۰
بلزید کسار ازاں وارد گیر	سپہ راند خود جانب کو تکمیر	۸۸۶۱
سر را میثادیں بفرقد رسید	چو خان معظم بمقتدر رسید	۸۸۶۲
کہ آمد پدید از جہان فساد	ہماں جبرہ مغللا و مفید تراد	۸۸۶۳
کہ بودست الحج حصارے بلند	دراں دز خریدہ ز بیم گزند	۸۸۶۴
بسستہ ہمہ رہ گذریا جنگ	بلوچے پر آوردہ از خشت و سنگ	۸۸۶۵
ببروازے سد بناؤ کار	نمودہ ازاں بارہ استوار	۸۸۶۶
شیخے دائرہ گرد او پر کشید	چو خان معظم در اں دزد رسید	۸۸۶۷

زود خیمہ ایرانیان باسکوه	تو گوی کہ برگردا لبر زکوه	۸۸۶۸
گرفتہ بہر سو ہتر پوسے زمیں	چو خاں کرد ہر سو ایچکے نقین	۸۸۶۹
بکوں می شد آن وز بہر دم غرق	بر آورد ہر سو یکے بنینق	۸۸۷۰
بماں تا بود لشکرے را امان	بیک سود و ایند ثابا ت خاں	۸۸۷۱
بر انسانکہ بدخواہ کرد دستوہ	بہ بستند گرج بسر کوب کوہ	۸۸۷۲
ہمی رفت لشکر بفرمان خاں	دگر سو گرفتند نقبے نہاں	۸۸۷۳
بہ پیرامن کوہ محسبہ	بہ شش ماہ بد آن سپاہ گزیں	۸۸۷۴
پے جنگ ہر سو رہے یا فتنہ	دوسہ جائے آن کوہ بٹکا فتنہ	۸۸۷۵
کہ پو دست در ہندواں چہ دست	ہماں جیرو مغلا کی آتش بست	۸۸۷۶
چو اندر خلل دید ہر سو حصار	ہمی کرد بال شکرے کار تزار	۸۸۷۷
اسیران آن حصن رادل قتاد	ہمہ غلہا سر بنقصاں نہاد	۸۸۷۸
بعذر آمد دست راہ عیت	بعصد عذر و تزد و پرو زرق و فریب	۸۸۷۹
اماں خواست ازخان مکرم نژاد	رسولے فرستاد برخان راو	۸۸۸۰
ببخشید جاننش اباخان اوماں	ہماں خان مکرم بدادش اماں	۸۸۸۱
دگر روز آن ہندوے دویں حصال	دوسہ روز بگذشت زین قتل قتال	۸۸۸۲
زن و بچہ از حصن بیرون کشید	شبانکہ سپہ را چو غافل بدید	۸۸۸۳
دراں رہہ در آن شب قرار می نمود	برابے کہ در روز بگذیدہ بود	۸۸۸۴
نہ چون روزگار اسیران تزار	شے بود تا ریک چوں زلف یار	۸۸۸۵
دراں ہوے ہر کس بسوے قتاد	بلت شکر کے سوز و ہوے قتاد	۸۸۸۶
باطراف دگر سپہ صفت پصفت	ہمی رفت مغلا بد بگر طرف	۸۸۸۷
کہ از بہرہ کورا بدست آورد	کے را کہ ایزد سلامت برود	۸۸۸۸
بدنیاں او ہر کہ بد باز گشت	شنیدم چو مغلا ز سر حد گذشت	۸۸۸۹
دگر فتح شد قلعہ کوہ تکیہ	دراں شب یکے دسترس شد اسیر	۸۸۹۰

۸۸۹۱	ذکر روز آں خان کشور کشائے	کہ بودست استاد فرماں رودائے
۸۸۹۲	علی کے راز ہا کردور کو تگسیر	سپہ راند خود جانب دیو گیر

ذکر پرگشتن علی شاہ بہتو طفر خانی

۸۸۹۳	ذکر روز کز بدر ور کو تگسیر	عناں پچ شد شکر دیو گسیر
۸۸۹۴	۵۲۶۳	۵۲۶۳
۸۸۹۵	۵۲۶۵	۵۲۶۵
۸۸۹۶	۵۲۶۶	۵۲۶۶
۸۸۹۷	۵۲۶۷	۵۲۶۷
۸۸۹۸	۵۲۶۸	۵۲۶۸
۸۸۹۹	۵۲۶۹	۵۲۶۹
۸۹۰۰	۵۲۷۰	۵۲۷۰
۸۹۰۱	۵۲۷۱	۵۲۷۱
۸۹۰۲	۵۲۷۲	۵۲۷۲
۸۹۰۳	۵۲۷۳	۵۲۷۳
۸۹۰۴	۵۲۷۴	۵۲۷۴
۸۹۰۵	۵۲۷۵	۵۲۷۵
۸۹۰۶	۵۲۷۶	۵۲۷۶
۸۹۰۷	۵۲۷۷	۵۲۷۷
۸۹۰۸	۵۲۷۸	۵۲۷۸
۸۹۰۹	۵۲۷۹	۵۲۷۹
۸۹۱۰	۵۲۸۰	۵۲۸۰

علی شہ درو کام دل می براند	باقصا کو پرچو سفید شہ ند	۸۹۱۱
زا تقصا و اسلیم صیتش گذشت	ہمہ کشور و شہر آباد گشت	۸۹۱۲
بدیوان ہی مال مہود داد	بہر سال آن مرد خلیجی نر زاد	۸۹۱۳
شدہ شاکر از نطف او خاص و عام	اطاعت ہی کرد بر غاں مردم	۸۹۱۴
کے فتنہ نو شہ پیدار گشت	چو زیں باجرا یک دورا گذشت	۸۹۱۵
کہ در عکس اقطار گلبرگ بود	بہرین نام شخصے نہ جنس ہنود	۸۹۱۶
یہ محصول آن عین فاحش بدید	چو اوصاف کو برزہ پرس شنید	۸۹۱۷
کہ در ضبط او آید آن خوش دیار	تتا وراں بست آن خاکار	۸۹۱۸
کہ باید شدن در دیار سے دگر	خبر نے کہ پیش آمد اور اسفر	۸۹۱۹
ابا مالے واسیے و جامہ	فرستاد بر غاں یکے نامہ	۸۹۲۰
نہ تو فیر کو بر نمودار کرد	حدیثے در آن نامہ در کار کرد	۸۹۲۱
محمدہ بشیراں سگ الو الفضول	یکے را بیک نیم کردہ تسبول	۸۹۲۲
بہند و سپرداں ہایوں دیار	چو غاں دید عینے در آن کار و بار	۸۹۲۳
بہرین جتنے پنجنہ بردست دید	پستش چو پروا نہ خاں رسید	۸۹۲۴
بغیرت در آورد باد ہوا	نظر خانیان را از آن نامہ سرا	۸۹۲۵
بے چرب نطفے برایشاں براند	نظر خانیان را بگلبرگ خواند	۸۹۲۶
زا خواں یکے خلوتے ساز کرد	غانی شہ ہاں مرد پنجنہ برود	۸۹۲۷
بہرین کہ گویند مشکل کشاے	چو عبد اللہاں مرد باہوش زراے	۸۹۲۸
صفتش کوہ قافے بہنگام جنگ	چند شہ آن مرد باہوش و سنگ	۸۹۲۹
بہنگام ہجرتش شمشعل	چو آن چہرہ احمد شہ شیر دل	۸۹۳۰
کہ بدرستے دیگر از ترک و تاز	ملک اختیار دین مل سرفراز	۸۹۳۱
بہرینتے قرعہ انداختند	نہانی یکے انجمن ساختند	۸۹۳۲
دل ہر یکے را جواحت رسید	سر شہ چوں شو بہرنا کشید	۸۹۳۳

زما بروور محفصے آ بروے	کے گفت کاں ہندو ہشت نوے	۸۹۳۴
بر آروز بازا باصحاب تیج	چہ زہرہ کہ ہندوئی کے بیدریخ	۸۹۳۵
مگر خان ماویہ کے جان ماست	ہاں فتنہ از جانب خان ماست	۸۹۳۶
حکومت براندہ براصحاب دیں	وگرہ چرا ہندو سے این چنین	۸۹۳۷
سخن براندہ بر سنت پاستاں	علی شہ چو پشید این و استاں	۸۹۳۸
بسوزند صد ملک در یک سخن	بگفتا کہ مردان شمشیر زن	۸۹۳۹
بے گفت از زور و زور تا ستر	اگر ہندو سے کرد بر ما جفا	۸۹۴۰
کند بختہ تدبیر بر مرد خسام	بداں منتقم کو پے انتقام	۸۹۴۱
بداں تا نگوید و گرتا ستر	زبانش بر آرم بسوے قضا	۸۹۴۲
کنم کشورش جملہ زیر و زبر	سرس را کنم پرورشش بے سپر	۸۹۴۳
مگر آں سر فراز بیدار مغز	رفنا و او ہر یک دریں را می نغز	۸۹۴۴
سپہدار خان ملایک سیر	یل بختہ عبد اللہ نامو	۸۹۴۵
بگفتند کا سے گو ہندو ستاں	شنیدند این قصہ چوں ہمدماں	۸۹۴۶
نختیں زبیر نا کشیم انتقام	بیاتابہ آریم تیج از نیام	۸۹۴۷
قضا فرصت کا مگار می دہ	وزاں ہیں اگر بخت پاری دہ	۸۹۴۸
رہا نیم از ظالماں این دیار	بکوشیم یک چندور کارزار	۸۹۴۹
محب سے کہ کوسس کیانی ز نیم	بجاں گردیں کار کوشش کنیم	۸۹۵۰
کہ مرگ از دیوں زینم خوشترست	براندہ بہر جا کہ نام آدرست	۸۹۵۱
کشا و از کمالات دانش زباں	چو شنید عبد اللہ از ہمدماں	۸۹۵۲
نہا یہ شد از خشم و تندہی ہلاک	بگفتا کہ سے زمرہ دشمنانک	۸۹۵۳
کند و رخصتیت زباں آدری	اگر ہندو سے بازہ خود سوری	۸۹۵۴
خطات مت قصد ولی نعمتاں	مزا نیست برگشتن از حکماں	۸۹۵۵
باید زون چشم از ہر کسے	دریں کار باید تامل بے	۸۹۵۶

شمار اسپاہ گراتما یہ نیست	۸۹۵۷	رفیق شہا بیچ ہمسایہ نیست	
چو افتد در اقلیم آسودہ شور	۸۹۵۸	مخ بیخ جمع گردد بست ایلج مور	
نحال ست کہ در حالت کارزار	۸۹۵۹	صغے کشش باید ز اندک سوار	
علی شہ جوان بندور گوشش کرد	۸۹۶۰	بلقما کہ لے مرد پیکرہ بنرد	
سخن خوب گفتی دریں کاروبار	۸۹۶۱	چنین آید از مردم ہوشیار	
ولیکن ولم ہر دم از غصہ سوخت	۸۹۶۲	در دہر زمان بغیرت آتش فروخت	
دریں کار از تکو نشد یار من	۸۹۶۳	بباشد مگر خصم خو خوردار من	
خورد خون او گرچہ خون من ست	۸۹۶۴	ملک گر بود نزد ام آہر منست	
من اینک دریں کارستم کمر	۸۹۶۵	تو گردوستی بنہ دریں کار سر	
بگفت این اصحاب خود را بگواند	۸۹۶۶	بدیشان ہاں قصہ را بازہ راند	
بروز دگر چہار فوجے گراں	۸۹۶۷	بہا نگیخت آن مرد بدبیرداں	
	۸۹۶۸	دران فوج احمد شہ گرم کیں	
		بسر شکر کی گشتہ یکسر تعین	
ملک اختیار دین آن شیر زرد	۸۹۶۹	برو نامزد گشت با چند مرد	Fr ۲۰۵
یکے مرد چالاک فرخندہ نام	۸۹۷۰	کہ خوانند امیر امیرانش عام	
بہ تہارداں کرداں شہسوار	۸۹۷۱	کہ اتباع شانرا کشد از حصار	
علی شہ خود و ہمدان دگر	۸۹۷۲	بقصدوز بندر بستہ کمر	
شبے با سراں جملہ میعاد بست	۸۹۷۳	کہ ہر یک دران شب نمایند دست	
بس آن گاہ ہر یک نمودند عزم	۸۹۷۴	نہا فی ہر جائے سازند بزم	
بگھر کہ تو سے کہ بست تا رفتند	۸۹۷۵	ہاں شب رہ کار در یافتند	
بہرین را بگشتند یکپاس شب	۸۹۷۶	برآمدند گلبرگ یک سو شغب	
بشورید ہر جا سوار گزین	۸۹۷۷	ہمہ بر ہونان نہاوند زین	
گرد سر لے بہرین آمدند	۸۹۷۸	بکین خواہی اہر من آمدند	

دگر چہرہ احمد شہ دیو بند	ملک اختیاراں میں ہوشمند	۸۹۷۹
چودر روزا خاں بدنبال بوم	چو دیدند از خسلق ہر سو بوم	۸۹۸۰
نمودند خود را خسلق خدای	گرفتند بر بام و بلینز جاسے	۸۹۸۱
بگیرید آرام از میں قیل و قال	بگفتند کای خلق شوریدہ حال	۸۹۸۲
بکشتیم بر حکم فرمان خساں	اگر ہندوے را بشہر شام	۸۹۸۳
بفرماں یراں ساز ہوجا کنید	شمار ان شاید کہ خواہ کنید	۸۹۸۴
نمودند بدوانہ با انشاں	پس آنکہ بختے ز دیوان خاں	۸۹۸۵
ز بالا برون وز انداختند	دزاں پس سر و کش بر انداختند	۸۹۸۶
کہ در ہر یکے مختلف جنس بود	در دیدند پس بدرہ چند زود	۸۹۸۷
زرا از سقفت در کوچہ میر بختند	فریبے پے خلق انگیختند	۸۹۸۸
کشاوند بر خسلق راہ کرم	در افتاد خسلق ز بہر درم	۸۹۸۹
بامید زر بلک از ہم زور	فروختست در شہر غوغا و شور	۸۹۹۰
کشیدند کین زراں سگ نامترا	بدینساں گزشتند گلہ گہ را	۸۹۹۱
ہماں شب رسیدہ با ہنگ کین	گروہے کہ بد سوئی پیمان تین	۸۹۹۲
خبر ہم نشد ایچ بواب را	کشیدند تبار اصحاب را	۸۹۹۳
در آمد در آہنگ دیگر فنون	ہماں شب علی شہ بد ز اندرون	۸۹۹۴
چو شد روزہ در قصد دشمن شرافت	دراں شب چو در کار دستے نیافت	۸۹۹۵
کہ او بود در بدر نسرماں روا	دراں روز گرفت محمود را	۸۹۹۶
کہ بر قصد او تعسبہ کردہ بود	بمخود پروانہ خاں نمود	۸۹۹۷
ز سے پختہ تدبیر و ہوشیار مرد	بدیں تعسبہ بدر را ضبط کرد	۸۹۹۸
شعب از نواحی اقلیم خاست	مراور او این تعبیرت راست	۸۹۹۹
کہ یک شب دور حصن کا حکم گرفت	جان ماند از اں جیلہ اندر شگفت	۹۰۰۰

عزیمت کر دین علی شہ بقصد سکر

چو بر خویش دید از غلایق باجموم	برو یار شہ خلق اتران ہوم	۹۰۰۱
رسیدہ سر ماہیغس تا بہماہ	بقصد سکر راندہ یکسر سپاہ	۹۰۰۲
دگر احمد آں قلعے تائے نہنگ	جہاں پور لاجپن فیروزہ جنگ	۹۰۰۳
بشہر سکر جمع کردہ چشم	دگر چند یاران احمد شہ ہسم	۹۰۰۴
شدہ مستعد از پے کارزار	بہستند کتکھن بر دین حصار	۹۰۰۵
جہاں دگر کتکھن تک استخوان	بیک سوے خون دگر گوجھار	۹۰۰۶ ۲۲۶۶
شدہ ہر یکے مستعد خبر و	چو فوج علی شہ نمودار گرد	۹۰۰۷
دلہاں جنگی زہر سوز دند	وزاں پس ز کتکھن بروں آمد	۹۰۰۸
پے افشردہ برساز اہل دعا	بقلب اندرون احمد قلعہا	۹۰۰۹
ز دہدوازہ تا جو من بستہ پرو	جہاں پور لاجپن سوے میسرہ	۹۰۱۰
بگردہ سوے سینہ ایستاد	جہاں احمد بند گلگون راد	۹۰۱۱

مصارف کر دین علی شہ باہم سکر و فیروز می یافتن

بقلب اندرون خود گرفتہ قرار	وزاں سو علی شاہ چابک سوار	۹۰۱۲
کہ باشد سوے میسرہ صفت گرا	بفرمود احمد شہ نیور را	۹۰۱۳
خروشاں بر آہنگ پیکار خاست	جہاں اختیار الدین از دست راست	۹۰۱۴
کہ شورید اہل سکر ہر طرف	ہمیراند آہستہ آل ہر صفت	۹۰۱۵
بسا زود آویز و آہنگ جنگ	بجنید ہر صفت کشتے بوزنگ	۹۰۱۶
یکے فاکتہ خواند بر خود رسید	علی شہ چو جنید بن خصم دید	۹۰۱۷

بفرمود تا از یمن و یسار	۹۰۱۸
ہماں چہرہ احمد شہ شیر دل	۹۰۱۹
یکے حملہ آورد از مسیرہ	۹۰۲۰
خروشوں بیفتاد در قلب شاں	۹۰۲۱
ہجی کرد طوقاں ز باران شیر	۹۰۲۲
یکایک رہا شد ز شست قضا	۹۰۲۳
قلمتا از آن زخم بے تاب شد	۹۰۲۴
چو بشکست قلب سپاہ سکر	۹۰۲۵
گریزاں خریدند اندر حصار	۹۰۲۶
زہر سو سپاہ علی شہ رسید	۹۰۲۷
در افتاد در کتک کینہ خواہ	۹۰۲۸
وزاں جا علی شاہ فیر ذرہ مند	۹۰۲۹
خفیمت بسے کرد پس باز گشت	۹۰۳۰
بکوسے فرو آمد آن سرفراز	۹۰۳۱
ازاں روز آن کوہ را خاص دعام	۹۰۳۲
علی شہ چو روزے دہ انجا ماند	۹۰۳۳
بخدمت سپہ از بے کار زار	
کہ گشتی دوش درد قاشتعل	
کہ شد طیرہ فوج سکر یکسرہ	
ابا چند شیران و گردن کشاں	
یکے تیر تا کہ در آن دار و گیر	
رہے یافت بر اسمد قلعتا	
سوسے کتک خود عتاں تاب شد	
شد افواج شاں جملہ زیر و زبر	
چہ فوج یمن و چہ فوج یسار	
نے تا معلق ہر کسے در و دید	
تامی گرفتند رخت سپاہ	
نزد بر سپاہ سکر ریش خند	
یکے تیر بر تاب از اں جا گذشت	
سپاہش ہمہ گشتہ بارگ ساز	
بخوانند کوہ علی شاہ نام	
بہر روز ہر سو سپہ می دو اند	

باز گشتن علی شاہ از سکر و چتر بر آوردن در وہاں رو کتک ہر گردن

یکے روز پیکے شتا باں رسید	۹۰۳۴
بہ بیر آمد آن خان حاتم میر	۹۰۳۵
بگفتا کا بجا سپاہ کشتیہ	
کہ فرزند روی است و فیر ذرہ فر	

سپہ راند بر قارن رزم زین	علی شہ چور گوش کرد این سخن	۹۳۶
بر آورد سر حساب اللہ	رہا کرد چون یک دو سر مد	۹۳۷
بہر دم ہی برگ لشکر ساخت	قریبات آن پر گنہ جملہ تاخت	۹۳۸
ز انقصائے گلبرگ یکسر گذشت	وز انجا غنیمت کناں برگذشت	۹۳۹
چو در بیشہ پہل غمہ ندہ مشیر	بز و خمیرہ در کان کانوں دلیر	۹۴۰
مشورت ہی کرد با مردمان	کے انجن ساخت از ہمدماں	۹۴۱
جہاں فتنہ خصم را بست کینم	کے گفت و گو نہاں خون ز نیم	۹۴۲
یکایک بتا ز یکم پر کیسہ خواہ	تھی کے گفت را نیم زان سو سپاہ	۹۴۳
شود فتح و نصرت ہو انخواہ را	چو ت شکستہ باشیم بد خواہ را	۹۴۴
سراسر بگیریم ملک جہاں	بر آریم چیزے بر سیم کیاں	۹۴۵
ز ایدہ سوے بد لشکر بدیم	و گر گفت ازیں گفت و گو بگذریم	۹۴۶
چو دشمن رسد از پے کار زار	بہ بندیم کستگر برون جھار	۹۴۷
دراں جنگ اگر خصم را بست کینم	برون و ز خویش جگے کینم	۹۴۸
جہاں سر بسرزیر فرمان ماست	چو دلی چہ دکن ہمہ زمان ماست	۹۴۹
بقا رورہ ما ز ند چرخ سنگ	تو گر کہتیں قلب غلطہ جنگ	۹۵۰
تو اں رفت درخاندان پیش در	عجب رحبت ہمہ نیم چنداں خطر	۹۵۱
چنین گفت آن صفدر تیز پوش	علی شہ چو ایں قصہا کرد گوش	۹۵۲
ز غم کوس و زینجا شوم بیشتر	بہ بندم دریں کار از جہاں کمر	۹۵۳
کنم سکہ خسروی آشکار	بر آرم یکے جہتہ گوہر نگار	۹۵۴
جہاں راز دست ستم و اغرم	اگر بخت و دولت بودیا ورم	۹۵۵
بگویند ہر جا کہ کار آگہاں	و گر نہ برم نامے اندر جہاں	۹۵۶
گذشت از جہاں ہجو مردان کار	ظاں مرد اندر ظاں روزگار	۹۵۷
رداں کردشس از کین مرزاقن جدا	شنید از خیسے یکے نامہ را	۹۵۸

بے برقی رانندہ برافواج مینج	پس آنکھ برآورد برشاخ تیج	۹۰۵۹
ازیں رہ گذر ہجو مرواں گذشت	ہم آخر براہ فنا خاک گشت	۹۰۶۰
مشیرے نکرودہ زیادت برس	چوزدایں سرافراز را می چنین	۹۰۶۱
پہشتند پیشش سرا سر کمر	حریفان بہ حکمش نہادند سر	۹۰۶۲
زرافشا نماند ہر طرف بے درنگ	دگر روز کیں خسرو خارہ چنگ	۹۰۶۳
کفت ہامون و دامن کو ہزار	کشدہ مستعد بیزندہ و شمار	۹۰۶۴
لقبیاں بدادند ہر سو نوید	پس ایں مشورہ فتح برفت شنید	۹۰۶۵
کہ بگرفت بر تخت جمشید جا	لقب شد علاء الدین آن شاہ را	۹۰۶۶
مزا دار ہر مرد بزرگے بساخت	سپہ را سر اسرار احساں نواخت	۹۰۶۷
فرستاد احمد شہ یغور را	سوئے قلعہ بدر فرماں روا	۹۰۶۸
سپہ را ند در سمت دہار و در رفت	دگر روز از آنجا خرا مید لغت	۹۰۶۹
عجب حکمت انگیزت آن پختہ مرد	بہار و ریک کت کھرے ساز کرد	۹۰۷۰
بیک سوئی حوض و دگر سو حصار	بیک سوئے کوہ و بیک سوئی قار	۹۰۷۱
کہ چون لشکر آید پے کار زار	بکشتگر ہی بود در انتظار	۹۰۷۲
بتا بد سران پیشش لشکر کشاں	ہاں نجا زند و ہل چو سر کشاں	۹۰۷۳

رسیدن خبر بر گشتن علی شاہ سلطان محمد بن تغلق شاہ

و فرستادن افواج از شہر دہلی حرسہ اللہ تعالیٰ

ز دہلی دو سو فوج بیرون کشید	چو این قلعہ در حضرت شاہ رسید	۹۰۷۴
ہماں مخلص الملک فیروز جنگ	بفرمان شاہ آن نوئے نہنگ	۹۰۷۵
دگر چند کردان و سر لشکراں	ہماں نیک پے با سپاہی گراں	۹۰۷۶

دگر بیرم آن مرد پر فاش گ	پد خسانی آن سفر نامور	۹۰۷۷
کہ چون شیر زیندہ خون بشر	دگر چند فارت گر خیر و سر	۹۰۷۸
کہ فرمود خسرو خطا بخش ظفر	تمر بیلی آن مرد فرزانہ فر	۹۰۷۹
برائند با فوجہائے گراں	بفرمود کیں جملہ سرکشاں	۹۰۸۰
بگویند باخان رودشن ضمیر	در آئند در کشور دیو کسیر	۹۰۸۱
کہ رانی بقصد علی شہ سپاہ	کہ امرا خاں چین است فرمان شاہ	۹۰۸۲
کنی سرالت خان آزادہ را	ڈراں لشکرے خان کشور کشا	۹۰۸۳
ملک عالم را دو دیگر سراں	بخوانی ز اطراف سرکشراں	۹۰۸۴
بروں آمد از شہر بال شکرے	بفرمان سفدار ہر سفدرے	۹۰۸۵
رسیدند ہر سو سراں سپاہ	چو برخان اعظم بفرمان شاہ	۹۰۸۶

عزیمت کردن قتلخ خاں از دیوگیر بقصد علی شہ

جانب دہار و دیو بر طریق تازیدن

سراخر شش سو بر آساں	بجنید از دولت آباد خاں	۹۰۸۷
ہی کرد سازا پے کار زار	پہ ہیر آمد آن خان پر ہنگار	۹۰۸۸
فتخانے بر ایوان خاں بر کشید	کے داد خوئے خود شاں رسید	۹۰۸۹
ز کہتی دہار و آمد فرد	کہ یک نوج برگشتہ ز گفت گو	۹۰۹۰
بر آمد ز اطراف کشور لغیر	رعایائے آن پر گنہ سفدار میر	۹۰۹۱
بخا زینہ زرد مرد را در کشید	یکایک ز مشکور سر بر کشید	۹۰۹۲
شنید این سخن راند از انجا سپاہ	چو خان سرا فر از زاد خواہ	۹۰۹۳
دوم روز در سمت دہار و رفت	ز کہتی مشکور یکسر گذشت	۹۰۹۴

بزد کو سدا جنگ پر کار کرد	دگر روز لشکر نمودار گرد	۹۰۹۵
سر را پیش بر گذاشته ز ماه	ہاں خان قتل بقلب سپاہ	۹۰۹۶
سپہ را مقدم شد آن کس گرانے	الپ خان سر لشکر و وز گشائے	۹۰۹۷
صفا شیخ با پوسیانہ فتاد	ہاں سرد و انداز پیش ستاد	۹۰۹۸
پہر و چہی برو جملہ سر بر ہنہ	ملک عالم اندر صفت بیمنہ	۹۰۹۹
بہر سیدہ از تیغ دروغ و خدنگ	ہم بستہ پر ہم بد عولے جنگ	۹۱۰۰
گرفتہ بدست آن ملان وطن	نواں سراید از آن حسن	۹۱۰۱
کہ در جنگ دایم شہیدے بود	ہاں پور بغرا در اں سوئی بود	۹۱۰۲
سرے را بہر سوئے بر راہ کرد	وزاں سو علی شاہ پختہ بند	۹۱۰۳
کند فوج از لشکر چندہ شق	بفرمود آنکہ کہ خضر قتل	۹۱۰۴
کیئے کندوریکے ژرف غار	برابر برد چندہ پانصد سوار	۹۱۰۵
ہمیں جاتہ چتر دار و ننگ	نیار و پروں ز اں کیں گاہ سر	۹۱۰۶
شود یکدو بار آشکارا نہاں	چو آید تخفیف چستہ کیاں	۹۱۰۷
بریزد از افواج بد خواہ خون	خروش اں سراز خار گیر پروں	۹۱۰۸
نہد دل بریں کار کو شد بجاں	نباید فرانشس کند ایں نشان	۹۱۰۹
بر آورد چون اول روز شہید	پس آنکہ رہا کرد چتر سپید	۹۱۱۰
گرختے برگدش خوشنیت گرامی	پہت خانہ آنگاہ کردشں باہر	۹۱۱۱
کہ ہرگز دریں کار راضی نبود	بفرمود عبد اللہ اں کان بود	۹۱۱۲
ابا نوبے از سر کشان دیار	بگیرد بہ قلب کیانی قرار	۹۱۱۳
پے افسرد ازاں گرو باوے نجاست	مختر شد اندر صفت دست راست	۹۱۱۴
بجہنیش در آورد گاویرہ	ہاں اختیار الدین از میسرہ	۹۱۱۵
ز بہر در آورد در انتطار	خود اں شرزہ با چند چندہ سوار	۹۱۱۶
خروش اں در اں سوئی زور آورد	کہ ہر سو کہ افواج شور آورد	۹۱۱۷

۲۲۶۹

ہمچوں بڑو ج فلک سر فراز	بہت خانہ ہاں چہا کردہ ساز	۹۱۱۸
کین کرد ہر سو گند افگنان	بہر برج بہ نشاندناوک زمان	۹۱۱۹
درد سر شدہ تہوتے کامیاب	کیے فوج بہ نشاند بر حوض آب	۹۱۲۰
پہستہ سپہ دارو ترک تاز	عجب تعبیر کرداں سر فراز	۹۱۲۱
ظفر شد ز فوجش نہر میت نامے	ولیکن چو کم بود حوض خداے	۹۱۲۲
رود ہر سچ اد پختہ انگینت خام	کے را کہ حوض کم رساند بکام	۹۱۲۳
نہر براں جولیت از دوسو خواستند	غرض چوں دوسو لشکر آراستند	۹۱۲۴
گلوتے فرس بستہ در رفتہ بیش	بہر جا کہ کوکال سر بند خویش	۹۱۲۵
سپہ را بفرمود تا مسر بسر	دراں حال خان ملاک سپہ	۹۱۲۶
سپاہ و عدد را کند پانکال	بجند سوئے کتکہ بدسگال	۹۱۲۷
چونزدیک شد با صفا باغیاں	باہستگی حملہ افواج خاں	۹۱۲۸
بہت خاہ چتر زد یکسرہ	نوار خوش انگینت از میرہ	۹۱۲۹
ہی رفت خونے دریاں دار دیگر	سراں کار بارید باران تیر	۹۱۳۰
گرفتہ ہم از اول کار زار	بیک سوئے حوض آں سر آبدار	۹۱۳۱
در آمد بقصدش دریاں جو گاہ	علی شہ چو دید کہ ہر سو سپاہ	۹۱۳۲
بمیاو کردن نشیب و بلند	ہماں چتر را گفت آں ہوشمند	۹۱۳۳
بیاری اد ہی کس کم رسید	کے از کین کہ نیامد پدید	۹۱۳۴
چناں خورد ہیبت کہ کشد در فراد	شنیدم کہ پورہ تسلوق ہم ز خار	۹۱۳۵
بیامد سوئے قلب و خنجر کشید	علی شہ چو سستی اصحاب دید	۹۱۳۶
پیشش ہمہ خود شد آں شہسوار	موافق برد بود پنج شہ سوار	۹۱۳۷
کہ پامال شد ہر کس افتاد پیش	یکے حملہ آورد بر قلب خویش	۹۱۳۸
سپہ جملہ ز اں چہرگی بر گرفت	صفت سرود اتہارہ بر گرفت	۹۱۳۹
مقدم شدہ پسترت یکدو گام	بجیند ازاں حملہ لشکر تمام	۹۱۴۰

ہاں تیغ کو قلب خود پر کشید	علی شہ خود شاہ بنو بے رسید	۹۱۴۱
شنیدم کہ فوجے چناں طیر ماند	دوسہ بار برفرق فوجے بر اند	۹۱۴۲
میں خود زخمی فرو کردہ سسر	کہ سولیش نیارکشت کردن نظر	۹۱۴۳
سرخس با تن از تیغ آزاد بود	چو نختان خودش ز پولاد بود	۹۱۴۴
چہ زہرہ کہ یاما شوی ہم نبرد	پس آنکہ بگفتش کہ ای سست مرد	۹۱۴۵
پیادہ شد از پیش او در فرار	فتادست فوجے دراں کارزار	۹۱۴۶
ہمایوں لقب بد مبارک خطاب	چو اں خان فرخ فرو کا سیاب	۹۱۴۷
بزوکوس در قلب شد کی طرت	سپہ دید اتر شدہ صفت پست	۹۱۴۸
عنان لنگاور ہماں جا کشید	علی شہ چو جنبیدن خان بید	۹۱۴۹
دوسہ پاس اں جنگ قائم بگشت	یکے جنگ تیرہ در اسیا گذشت	۹۱۵۰
بیاد و پس قلبہا سے سرہ	ہماں اختیار الدین از میرہ	۹۱۵۱
زہر سوہمی فرد مردم فزون	ہمی رفت ہر سو بے جوئی خون	۹۱۵۲
سوئے خوب شد شاہ گیتی فروز	چو قائم شد اں جنگ تا نیم روز	۹۱۵۳
سوئے میمنہ آید از میرہ	بفرمود خان تا از ایک سرہ	۹۱۵۴
چو کار علی شہ در آمد بہ تنگ	بیک پاس دیگر سپہ کرد جنگ	۹۱۵۵
بروں آواز جانب راستا	طلب کردیا ران ہم دست را	۹۱۵۶
چو سنگے گراں ز دہرائے درکشت	بزور صفت پور بفرمایے سست	۹۱۵۷
صفش راستا چپ شد ہزیمت نما	ازاں حملہ بگشت اں سست پا	۹۱۵۸
گذشت اندراں راہ با ہمدان	علی شہ چورہ یافت اندر میان	۹۱۵۹
یکے اختر پور پھر افتاد	شنیدم بدست علی شاہ راد	۹۱۶۰
بترند نیزہ براہ افگنند	بفرمود تا پھر پیش بگفتند	۹۱۶۱
ز دست سپہ کشاں شش فتح گشت	علی شہ چو ز اں جاگیر برگشت	۹۱۶۲
در افتاد در کنگرہ کیسنہ خواہ	خود شاہ در آمد زہر سو سپاہ	۹۱۶۳

اسیر آمد عبداللہ خیل تاشقن	گرفتند ان چرواں دورباش	۹۱۶۴
پریشان شدہ عجلہ خیل و تبار	محمد شاہ افتادہ درکار زار	۹۱۶۵
ہمد وقت بنگاہ شدہ دستگیر	سپاہی بے زندہ آمد اسیر	۹۱۶۶

شکست افتادون مرلی شہ را از دہار و ر

و محقق شدن او در حصار پدر

دگر اخت پیار الدین آن مرد کار	علی شاہ با چند جندہ سوار	۹۱۶۷
سر امر تلفن کرد خیل سپاہ	شکستہ ازال لشکر کینہ خواہ	۹۱۶۸
کشیدند در رہ فراداں خطر	گریزاں نہساوند در بدر سر	۹۱۶۹
سر را پیش عالم افزوز گشت	ہماں خان تلخ بو فیروزہ گشت	۹۱۷۰
بماند و شد آسودہ اہل سپاہ	دوسہ روز لشکر در ال بردگاہ	۹۱۷۱
بغیر گنہ کشتہ شد زار زار	ہماں بجائے عبداللہ نامدار	۹۱۷۲
خود مشاں کند قصد اہل فرار	بگفتا مگر بطنی نامدار	۹۱۷۳
بقصد علی شہ خرابی پید گفت	دگر روز لشکر سوئی بدر رفت	۹۱۷۴
علی شہ سر از حصن گنگہر کشید	پس از ہفتہ لشکر آنجا رسید	۹۱۷۵
آنکے گرفتند مردان کار	ہماں روز پیرا من آن حصار	۹۱۷۶
بذریہ حصار از تن قاص و عام	و بھی رفت خونے بہر صبح و شام	۹۱۷۷
سرے سووہ بر گنبد نیلگون	بے سنجینق از درون دبروں	۹۱۷۸
کمر بستہ ہر شام دہر با داد	ہماں پلہ گیران ثابت کناد	۹۱۷۹
بگونی سیر موسے رامی زدند	گروسہ بے بے خطامی زدند	۹۱۸۰
برآمد بہر شب زہر سو نفیر	بیاریہ ہر روز باران تیر	۹۱۸۱

شہد از تیر پر کنگرہ چوں ہدف	شہادت پر بستند از ہر طرف	۹۱۸۶
بگشتند در رفتند گرو حصار	سوار سے دو دست روزی از فتح و ہلا	۹۱۸۳
علی شاہ یل را شدہ نیکواہ	بگردند قارت ز یکسو سپاہ	۹۱۸۴
ہمی رفت قونے بہ بیگاہ و گاہ	مختصر ہواں حسن تا پنج ماہ	۹۱۸۵
رو فتح آل حسن در یافتند	ہم آفریکے بزج در کافتند	۹۱۸۶
بذبت ہی کرد لشکر تمام	در آں برج جنگ از سحر تابشام	۹۱۸۷
سپاہی شدہ پیرہ دل ہر زماں	حصاری زوز بند آمدہ بجاں	۹۱۸۸

اماں خواستن علی شاہ از قتلخ خاں

و فتح شدن حصارِ پدر

دیز خویش چوں دید اندر خلل	ہمی راند جنگے علی شاہ یل	۹۱۸۹
فدا کرد از بہر شاں خان و ماں	بہ بخت و بر حال در ماندگان	۹۱۹۰
پداوشش اماں خان و الاتبار	اماں خواست از خاں مراد علی کار	۹۱۹۱
بے گفت بہر اماں گفت و گو	نخت اختیارالدین آمد فرو	۹۱۹۲
علی شاہ در حصن را بر کشاد	و گر روز ہم اول با طراد	۹۱۹۳
ہمہ نام و ناموس شاہی شکست	یکے تیغ بر گردن خود بہ بست	۹۱۹۴
چنین مجز بر خویش کرد اختیار	پے رستن عاجزان حصار	۹۱۹۵
بعد مجز گفت الا ماں الا ماں	بروں آمد و کرد پاپوس خاں	۹۱۹۶
در وئی بروں زو ہمہ صفت پصفت	در آمد سپہ در و زاز ہر طرف	۹۱۹۷
سپاہے بغارت کر بست چست	حصاری ز اسباب دست و بست	۹۱۹۸
بے شکری گفت بر گردگار	چو خاں گشت بنیم ز کار حصار	۹۱۹۹
چو فارغ شد از اندہ خاص عام	یکے ہفتہ کرد آنجا مقام	۹۲۰۰

فرستاد در حضرت شہر پار	علی شاہ را با تمامی تبار	۹۲۰۱
بعده حضرت و خاطر شاد رفت	خود از بدر در دولت آباد رفت	۹۲۰۲

ماختن خان اعظم اسماعیل خان بن قلیغ خان

در چاندگرہ و ماختن داون مفسداں و دوبار

باقطایع خود ہر کے باز گشت	مہم علی شاہ چوں در گذشت	۹۲۰۳
کہ تازد سوئے چاندگرہ با سراں	الب خان یل را بفرمود خان	۹۲۰۴
ستاد ہر صاحب زور مال	و ہ ہند و اڑی کے گوئمال	۹۲۰۵
بتا بد سر از داون ساو و بلج	کسے گر بہ پیغام ندید خراج	۹۲۰۶
بتحاک آروشس ہم بکشیر سر	ہمہ کشورشس را کند بے سپر	۹۲۰۷
بکوچ پایہ گرد و غنیمت بپسج	ہمہ مفسداں را دیکو ش پنج	۹۲۰۸
بر و نامزد با سپہ شد ہشتک	رواں گشت چوں خان فیروزہ جنگ	۹۲۰۹
شدہ ہر کے نامزد با حشم	ابو بکر و دیگر سران را د ہم	۹۲۱۰
پس ہر کے نیرۂ باد ہل	چو ہر ام نغان و قلعی مغل	۹۲۱۱
بر آمد چو از عزم او یک دو ماہ	سپہ راند خان با سران سپاہ	۹۲۱۲
ز سر حد انکوہ یکسر گذشت	بالید بسیار ہامون و دشت	۹۲۱۳
خبر مفسداں را سرا سر رسید	چو شکر با قضاوی کشور رسید	۹۲۱۴
ابا خضر میتہاے عیت گراں	فرستاد ہر یک رسولے بجاں	۹۲۱۵
چو از جا کہ شد کشورشس پایال	وزاں پس سرا سر پادند مال	۹۲۱۶
سپہ راند در جانب دیو گیر	پس از چند مہ خان روشن ضمیر	۹۲۱۷
بعده ختر می کرد با پوسس خان	بیاورد مال از ہمہ مفسداں	۹۲۱۸

۲۴۲

۹۲۱۹ بسال دگر نیز لشکر کشید
خروشاں ہماں سوئی سر پر کشید

۹۲۲۰ ہمہ ساکنان دزدو کو ہسار
خوابے بدادند پر رسم پار

رسیدن فرمان سلطان بر قتلخ خاں

بر آرواں کردن خلق دیو گیر در دہلی

۹۲۲۱	چو زین داستان روزگار گذشت	خزانے در آمد بہارے گذشت
۹۲۲۲	شنیدم کہ چون باز گشت آن سپاہ	الانھے بیاد و فرمان مشاہ
۹۲۲۳	پس از ذکر نیردان و ہمہ پیش	کہ تاج شہاں شہتہ خاک درش
۹۲۲۴	بفرمان آن شاہ آفاق گیر	سوئے خان قتلخ نبشتہ دہیر
۹۲۲۵	کہ اسے در جہاں گیری استاؤن	ستاوی بدہ در دیار و دامن
۹۲۲۶	کہ ہر کو ہوا خواہ خسرو بود	بباید کز ایدر بد مسلی رود
۹۲۲۷	کے گردیں کار غفلت کند	ہمہ خانماں در خطر افگند
۹۲۲۸	یکے بندہ ہست سر نیز نام	کہ مرغان زیرک در آرد بدام
۹۲۲۹	فرستد در آں جانبش شہر یاد	کز اں شہر و کشور بر آرد و مار
۹۲۳۰	کے سا کہ یا پد در اں بوم و بر	ہمہ خانماں کشش کند بے سپر
۹۲۳۱	سرخس را بہر و بفرمان شاہ	بر آرد نیردانکہ بدیوان مشاہ
۹۲۳۲	بباید کہ آن خان پر ہیز گار	کند خالی آن شہر و بوم و دیار
۹۲۳۳	کند قستے در دوسم قافلہ	بمفلس و ہد زاد بار اعلہ
۹۲۳۴	الب خان میں را بر آ درست	ابا خیل و انتباع را اند تختت
۹۲۳۵	یکے قافلہ ہمہ بدنبال او	بر اند پرین سوئے بے گفت و گو
۹۲۳۶	پس از کشش ہمہ خان بہر شرف	یا پد ابا خاص و عام این طرف

سیوم قافلہ غلق از خاص عام ۹۲۳۷
 بر اندرین سوئے با خاص و عام
 بیاید کہ آن خان پر ہنر کار ۹۲۳۸
 کند کوششے اندرین کار و بار

ذکر عزیمت کردن البخاں جانب دہلی

ورسیدن عالم ملک و رویو گیر

چو عاں جملہ مضمون فرماں شنود	۹۲۳۹	
بمضمون فرماں اطاعت نمود		
الہ خان یل راسوئے شہر یار	۹۲۴۰	
رواں کرد با جملہ خلیل و تبار		
ہی بود خود منتظر چند گاہ	۹۲۴۱	
کہ آید و گر بارہ فرمان شاہ		
چو زین ماجرا یک دو ساو گدشت	۹۲۴۲	
الہ خاں بیابوس شہ خاص گشت		
ملک عالم آمد بفرمان شاہ	۹۲۴۳	۲۶۳
کہ خانزادہ برادر پدائ نیک خواہ		
سپہ از بہر و تاج آن سپہ کشید	۹۲۴۴	
سوئے دولت آباد یکسر رسید		
بخاں دو فرمان شاہ و جہاں	۹۲۴۵	
سراسر جو فرمان شہ خواند خاں		
بگشت اختر سعاد از رویو گیر	۹۲۴۶	
شد آن خان قتلخ عزیمت پذیر		
بگری شدہ جملہ شہر و دیار	۹۲۴۷	
ہم از فرقت خان پر ہنر کار		
بر آمد نیرے ز دیوار دور	۹۲۴۸	
سعادت رپووندانیں پوم و پر		
غرض خاں چو در حضرت شہ براند	۹۲۴۹	
بگتکہ ملک عالم یل بساند		
ہمی کرد کوشش بکار سپاہ	۹۲۵۰	
ہمی کرد ہر مرد در استیال	۹۲۵۱	
مزا دار ہر یکا ہمی داد تاں		
ازاں استخاں لشکر دیو گیر	۹۲۵۲	
شدہ راست چوں تیر در کار تیر		

برگشتن قاضی جلال و مبارک جو رہنماں

در زمین برودہ از بسپادی

دیار و دین را در گشت حال	ازیں ماجرا چون برآمد و سال	۹۲۵۳
بہر کشور سے باز شور سے فتاد	کے فتنہ و رسمت کی برایت زاد	۹۲۵۴
نقیر از ہم طاق گروں گزشت	گروہے زبید او خسرو بگشت	۹۲۵۵
جلال ابن لایل با ہم سال	ہاں جو رہنباں و قاضی جلال	۹۲۵۶
کہ نامے بہر دست در کارزار	ہاں جھگو افغاناں میں نامدار	۹۲۵۷
بکار و غاہر کے مستقیم	شدہ ہر کے در برودہ مستقیم	۹۲۵۸
بقرمان خسرو در اں بوم و بر	چو دیدند اں مقبل دون سیر	۹۲۵۹
خصوصاً صد و سران سپاہ	بسے مردامی کشد بے گناہ	۹۲۶۰
کے رلے در کار خوفا زود آمد	بیکل روز ہر چار یکجا شدند	۹۲۶۱
کشاند ز جلا د اہل نسر و	بگفتند کیں آدمی خوارہ مرد	۹۲۶۲
ز تربت زمین پشتہ پر پشتہ شد	جہانے زبید او او گشتہ شد	۹۲۶۳
شدش خشت بالین و بستر زمین	بہر جا کہ بود ست مرد گزین	۹۲۶۴
بر آوردہ سر در دیار سے در	بجست اں کسے کو از وثافت سر	۹۲۶۵
بدشمن نہایتیم یکبار دست	چو داریم در کار پیکار دست	۹۲۶۶
رہانیم از غلیم اسلیم را	اگر بخت و دولت بود یا ر ما	۹۲۶۷
نماند ما چرخ از چشم مہر	و گر خود و گرفتہ باز و سپہر	۹۲۶۸
سراز تیغ جستا و نقتد بجاک	بسستی نگر ویم با سے ہلاک	۹۲۶۹
بہر چاروں یک سخن جا گرفت	چو ایں رائے زوہر کے تا گرفت	۹۲۷۰
بزد تیغ بر تیغ بر کو ہسار	و گر روز کیں چرخ تا پاندار	۹۲۷۱
بخوردند سو گندہائے عظیم	بگردند پس عہد ہا مستقیم	۹۲۷۲

اباہم عنانان روز شنبہ	کشیدند شمشیر ہر چار مرد	۹۲۴۳
بتحصیل اسواں و جاں آمدند	عوانان کہ بر قصد شاہ آمدند	۹۲۴۴
نشانند شاہ ترا بعین گزارند	گرفتند شاہ ترا نہاں بند بند	۹۲۴۵

یکایک زون برودہ بر شکر مقبل

و شکستہ رفتن مقبل

کہ توے زیدادی شاہ گشت	چو مقبل ازین حال گاہ گشت	۹۲۴۶
طلب کرد از ہر طرف سرکشاں	شمس را ند بر قصد پیکار شاہ	۹۲۴۷
ہمہ سائو پیکار آغاز کرد	بشکر گنج لشکر کے ساز کرد	۹۲۴۸
براندند ہر یک فروشاں چو شیر	یے روز بر گشت مکان دلیر	۹۲۴۹
کہ اعلام اوسرنگوں ساختند	برافواج مقبل چناں ساختند	۹۲۵۰
یے رخت شاہ را بیفتاد دست	چو افواج مقبل از ایشان شکست	۹۲۵۱
ز حیلہ اسلامی بجاں یافتہ	ہماں مقبل از پیش شاہ تافتہ	۹۲۵۲
بجز دوزگر فتن گر زینے ندید	شنیدم کہ در حصن پتن خزید	۹۲۵۳
بکھسبایت آمد پس از ترک تازہ	ہماں چہار فرزند گردن فراند	۹۲۵۴
مراں سرکشاں را طاعت نمود	دراں شہر دے اخی نام بود	۹۲۵۵
ہمہ ملک و سبب خود پیش برد	ہمہ شہر بروست ایشان سپرد	۹۲۵۶
چلا بود آنجا بفرمان شاہ	شنیدم طغی شمسہ پار گاہ	۹۲۵۷
بیفتاد بردست برگشتنگاں	ہماں روز با بندہا کے گراں	۹۲۵۸
عوض داد اورا قسا دکلاہ	بریدند بندشسں پلان سیاہ	۹۲۵۹
سرکش را گردوں برافراختند	مراد را سر پہچمیں ساختند	۹۲۶۰